

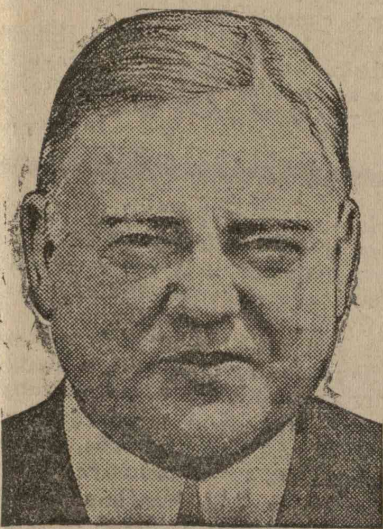
Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
142. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi június 25

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utol 6 oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalón elhelyezve 8 lej négyzeccentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Hoover

Hoover üzenete döntő fordulatot adhat a lausannei és genfi tanácskozásoknak

Egyharmadára csökkenték a fegyverkezést és tiltsák meg a vegyi háborút, követeli Amerika

A franciák ellenállása megingathatatlan

Genf, június 23.

A lausannei jóvátételi konferencia és a Genfben üléselő leszerelési értekezlet teljesen az amerikai delegációk hatása alá került. A lausannei erélyes és határozott beavatkozás után, amely kérés nélkül megszövegezte, hogy Európának le kell szednie, mert különben Amerika többé nem lesz elnéző és az összes háborús adósságokat kimélet nélkül behajtja, a leszerelési konferencia főbizottságában szerdán elhangzott Hoover elnök üzenete és a leszerelésre vonatkozó konkrét amerikai indítvány.

A leszerelési konferencián is ugyanaz ismétlődött meg, ami Gibson és Dawes történelmi jelentőségű lausannei látogatása alkalmával: az amerikai álláspontot minden állam azonnal magáévá tette, csak éppen Franciaország tiltakozott ellene. A világtörténelem primadonnája azonban nem sokáig folytathatja a világ közhangulatával való szembehelyezkedést.

Lausanneban már tapasztalhatta, hogy minden nagyhatalom, amely eddig mellette volt, most csendesen átsétál abba a táborba, ahol a megértést és a mérsékletet a gyakorlatban is hajlandók megvalósítani.

Pedig valószínű, hogy azok is szem előtt tartják érdekeiket, legalább annyira, mint Franciaország, amely a történelem elvitathatatlan bizonyítékai szerint a multban cselekedetekkel adott eszméket az emberiségnek, míg most fénykora kulminációs pontján, a sokszor hangzottatott eszmék szép frázisaiból sem hajlandó egy egész világgal szemben tetteket követelni.

Hoover üzenete

A genfi konferencia leszerelési főbizottságának plenáris ülését az amerikai delegáció határozott kívánságára hívták össze. Az európai államok delegációi majdnem az utolsó emberig megjelentek, e nagy érdeklődéssel és bizonyítva, hogy az ülést rendkívül nagyfontosságúnak tekintik. Az ülést Henderson elnök nyitotta meg, délután 4 órakor. Rövid beszéd után átadta a szót Gibsonnak, az amerikai delegáció vezetőjének, aki siri csendben lépett a szónoki emelvényre.

Gibson felolvasta Hoover elnök üzenetét, amely lényegében a következő javaslatokat tartalmazza:

Németország, Magyarország, Ausztria és Bulgária kivételével az összes európai államoknak csökkenteniük kell fegyverkezésüket, legalább egyharmaddal. A tankok, a mozgatható nehéz ütegek és a vegyi, vagy bakteorológiai fegyverek alkalmazását tiltsák meg. Az összes áll-

mok csökkenték haderejüket olyan mértékre, hogy a hadseregek épp csak a belső rend fenntartására legyenek hivatottak.

Hoover elnök üzenetének felolvasása azonnal serkentő injekcióként hatott az éporodott és unalmas konferencia résztvevői között. A konkrét amerikai indítványt követő vita valószínűleg sokáig emlékezetes marad a nemzetközi konferenciák történetében mozgalmasságával és szinességgel.

A vita során elsőnek Sir John Simon angol külügyminiszter szólalt fel, leszögezve, hogy az angol kormány nem fogja elfogadni a leszerelési kérdést, hanem csak a kölcsönös együttműködés, ezen elvi fenntartás hangulataival örömmel üdvözölte az amerikai indítványt.

s annak a reményének adott kifejezést, hogy Hoover tervezetét rövidesen minden érdekelt európai állam megvizsgálja és magáévá teszi. Az európai államok régebbi fegyverkezéséről megállapította, hogy az nagyon bonyolult kérdés, mert a polgári aviatika problémáját is figyelembe kell venni. Végül a tengeri leszerelésről szólva kijelentette, hogy a London-washingtoni flotta-

egyezmény a tengeri hatalmak szükségleteit szem előtt tartotta.

Az angol külügyminiszter beszéde már az amerikai javaslat felé hangolt a leszerelési főbizottság ülésének hangulatát.

Anglia után azonban a francia álláspont következett, ismét azzal a konok ellenszeggel, amely idáig minden nemzetközi megoldásnak kerékkötőjéül szolgált.

Paul Boncour a leszerelési konferenciára kiküldött francia delegáció vezetője azzal kezdte, hogy Hoover javaslata csak annak a türelmetlenségnek gyümölcse, amellyel Amerika a leszerelési konferencia munkáját nézi. Franciaország most is ragaszkodik eddigi álláspontjához, s a felfogás szerint igazságtalan egyes államokra, hogy azoknak fegyveres erejét is csökkentsek egyharmaddal. Paul Boncour ezután igyekezett azt bizonyítani, hogy Franciaország már elment a leszerelésről, illetőleg a végső határig.

A következő szónok Litvinov orosz külügyi népbiztos, aki az utóbbi idők nemzetközi értekezletein kiméletlen szókimondásaival szokta megdöbbenteni a lényegről nem szívesen beszélő európai

kollégáit. Litvinov ezuttal sem fukarkodott az éles bírálattal. Megállapította, hogy a leszerelési konferencia eddig semmit sem végzett s minden tevékenykedése csak akadémikus jellegű frázishalmaz volt.

Öt hónapja tart a leszerelési értekezlet, de még azt sem tudta eldönteni, hogy melyik állam hajlandó leszerelni.

Litvinov egyébként örömmel üdvözölte Hoover elnök javaslatát, amelyek hasonlóan az orosz követelésekhez.

Litvinov után Nadolny német nagykövet is a legmelegebb rokonszenv és öröm hangján emlékezett meg az amerikai javaslatról. Hoover indítványai nagy bölcsességet árulnak el és alkalmasak arra, hogy a konferencia további munkásságát előbbrevigye.

Grandi olasz külügyminiszter bejelentette, hogy Mussolini az amerikai indítványokat teljes egészükben elfogadja, miután azok nagyjában fedik az olasz álláspontot. Grandi ezután Hoover elnöknek mondott köszönetet a mult évi moratóriumért és a mostani leszerelési indítványért.

Grandi után Macsudaira japán, Madarigu spanyol delegátusok szólaltak fel, majd Henderson elnök mondott ismét beszédet.

Nemzetközivé teszik a léghajózást

A leszerelési főbizottságon kívül a konferencia légügyi bizottsága is ülést tartott, amelyen a polgári léghajózás nemzetközivé való tételéről folyt a vita. Ennek során Henry de Jouvenel francia szenátor kifejtette, hogy

a polgári léghajózást nemzetközivé kell tenni, mert ez a lépés előfeltétele az általános leszerelésnek.

Erre való tekintettel a következő javaslatokat terjeszti a légügyi bizottság elé:

1. A vegyi és bakteorológiai háború eltiltandó, a gyújtóbombák használatával együtt. 2. A légi bombázás is betiltandó csak a harcatereken engedélyezendő. 3. Meg kell állapítani a katonai repülőgépek maximális súlyát és a nagyobbakat a Népszövetség rendelkezésére kell bocsátani. 4. A kereskedelmi repülést nemzetközivé kell tenni. 5. Azoknak a repülőgépeknek, amelyeket a nemzetközi egyezményből kihagynak, maximális su-

lyát éppugy meg kell szabni, mint a hadigépekét. 6. Kölcsönös megtorló rendszabályokat kell hozni a magánfegyvergyártás és a fegyverkereskedelem ügyében.

A leszerelési konferencia légügyi bizottsága Jouvenel szenátor indítványát egyhangú lelkesedéssel elfogadta, megállapítva, hogy azok európai jelentőségű konkrét tervek. A bizottság vitáját egyébként csütörtökön folytatják.

Lausanneban

Lausanneban egyelőre csendes tárgyalások folytak.

Warmbold német gazdaságiügyi miniszter hosszú ideig tanácskozott Durand kereskedelemügyi miniszterrel. Tárgyalásaikon a következő kérdésekről volt szó: Milyen államokban fejthetne ki Németország és Franciaország eredményes együttműködést. Mik a lehetőségei annak, hogy a francia tőke Németországban és

fektetéseket csináljon. Beható vita alá fogták a francia-német vámtarifák átdolgozását és a gabonárák felmérésének kérdését. Durand hozzájárult ahhoz, hogy a két utolsó kérdésben francia szakértők kezdjék meg a német kormányral a tárgyalásokat.

Az osztrák devizakorlátozás

Bécs, június 23.

Tegnap jelentettük már, hogy az osztrák Nemzeti Bank beszüntette a külföldi adósságok szolgálatára szükséges devizák és valuták folyósítását. A bank ma felhívással fordult mindazokhoz, akiknek devizatarozásaik vannak, hogy tartsák készenlétben a megfelelő shillingösszeget, amelyet egy, e célból létesítendő alapha kell hogy befizessék.

Végzetes napok előtt

Az a nagy kereslet, amely hivatásos uton-állók, díjbirkózók és egyéb mindenre elszánt izomemberek után a politikai pártokban mutatkozik, jelzi már, hogy választások előtt állunk. Valóban, tisztelt polgártárs, a dorongok, bilincsek és boxerek ára ugrásszerűen halad felfelé. Lehet-e kétsége aziránt, hogy önnek nemsokára módjában lesz alkotmányos kötelességét teljesíteni?

Ezt a választást, — esküszöm a prófata szakállára, — nem usszuk meg szárazon.

A kormány ugyan hangsúlyozza, hogy gondoskodik a szavazás zavartalanágáról és befolyásolhatatlanságáról. Remélem azonban,

AHOGY A ROMÁN SAJTÓ LATJA:

A dorong ára rohamosan emelkedik... (Dimineața.)

hogy ez ma már senkit sem ejt tévedésbe. A kabinet, mely oly mézédés szavakat csurgat ajkairól, vandál dühvel támadt rá máris, négy héttel a választás előtt, a polgárság egy rétegére.

Ugyanakkor, amikor a jobbszél háborítatlanul intézheti vakmerő politikai műveleteit, a balszél a legfélelmetesebb terror alatt áll az üldözés, mely évtized óta pillanatra sem szünetelt, elérte kulminációs fokát.

Miután pedig a választás csak akkor tiszta, ha a népakarat minden irányzatának korlátlan megnyilvánulást enged, így a kormány fogadkozásait család porhintésnek kell tekintenünk. Ha egy hónappal a szavazás előtt ily könnyörtelen mozgásba hozták már az állam elnyomó szerveit, elképzelhető, mi kö-

AHOGY A ROMÁN SAJTÓ LATJA:

az ellenzék vezéreire:

Goga: A gyakorlat szerint, amellyel mindannyian rendelkezünk, a „választási csendőrség” szerepét így kell elosztanunk: Egyikük ellopja az urnákat, másikuk bebörtönzi a szavazókat, a harmadik lelövi a parasztokat és a negyedik terrorizálja a városokat.

(Lupta.)

vetkezik egy hónap múlva, a nagy leszámolás napjaiban.

Nem elég az, hogy ugys azt nevezik ki parlamenti tagnak, akit ők akarnak, még végig is porolnak az ország hátán.

Az ellenzék, amely tisztában van azzal, hogy sötét napok következhetnek, megalkotta az ugynevezett választási csendőrséget.

A kormány, amely nem szereti az ujításokat, már csak a régi csendőrséggel marad.

Tiltakozni kellene az ellen, hogy az ellenzéki pártok a maguk új csendőrségét választási csendőrségnek nevezik.

Ezzel félrevezetik a közvéleményt, mert azt a látszatot keltik, mintha a régi csendőrség nem volna választási csendőrség.

Ne egedje magát félrevezetni a kormány igéreteitől, de ne befolyásoltassa magát az ellenzéki pártok hangoskodásaitól sem. Ezek a pártok, amelyek most oly élénken tiltakoz-

nak, valaha, amikor ők voltak uralmon és ők irányították a szavazásokat, lábbal tapostak mindent, ami jog és méltányosság. Avescu például, aki most nem tud eleget a törvényességre hivatkozni, valósággal vérbe fojtatta a népakaratot belügyminisztere, Goga útján. Nyilván mindenki emlékezik még 1926-ra, amikor a marsall uralomra került. Ime, néhány adat az ő választásukról:

1. A megyékben a közlekedés csak prefektusi engedély alapján volt lehetséges.

2. A bessarábiai részeken éjszaka hurcolták el az embereket hazulról, negyvenötven kilométerre cipelvén őket gyalog.

3. Calarason a megfizetett kormánybírók két embert agyonverték, ötöt súlyosan megsebesítettek.

4. A fővárost akkupálta a csendőrség, Ilfov megye zsufolva sebesültekkel.

5. A választási kalandorok Bratianu Vintilát agyonlővéssel fenyegetik, sőt a csendőrség Bratianu Jonelt őrizetbe vette.

6. Maniut nem engedték szóhoz jutni, dektívek kísérték útjain és figyelték minden lépését.

7. A börtöncellákban talpalatnyi hely sem volt.

8. Kicseréltek minden urnát. Elloptak minden szavazatot. Köptek és füttyöltek a népre.

Társzekerrel szállították a pénzt a csikmegyei pénzügyigazgatóságra,

de a nyugdíjasoknak ebből sem jutott

Csikszereda, június 23.

A csikszeredai pénzügyigazgatóságra szerdán 4 millió 470 ezer lej érkezett a tisztviselői fizetésének fedezetéül.

A Banca Naționala helyi fiókja az ötödfél milliót kitevő összeget társzekerrel szállította el, mert csak aprópénz állott rendelkezésre.

A több hónap óta éhező nyugdíjasok nagy izgalommal értesültek a pénzzszállítás híreről és azonnal megjelentek a pénzügyigazgatóságon, arra kérve a pénzügyigazgatót, hogy nekik is juttasson valamit. Kérésüket azonban azzal utasították el, hogy

a pénzzszállítás csak a tisztviselők fizetésére szolgál s a nyugdíjasoknak várniuk kell.

Hogy meddig, azt egyelőre senki sem tudja. Csak annyi bizonyos, hogy e pillanatban

az állam kerek 10 millió lejjel tartozik Csikban a nyugdíjasoknak.

Itt jegyezzük meg, hogy a Jorga-rezsim alatt a csikmegyei jegyzők egyáltalán nem kaptak fizetést s csak 21-en vehettek fel két havi járandóságot.

A Magyar Párt csikmegyei tagozatának intézőbizottsága egyébként a jelölések

A munkásosztály szavát elnyelte a bilincscsörgés.

Tartok tőle, hogy az olvasó kissé feledékeny és túlzásnak találja majd ezt az összeállítást. Eppen ezért emlékeztetbe idézem, hogy a liberális párt akkoriban tiltakozó táviratot küldött Averescunak és Gogának, mely a következőképpen hangzott:

— Az embereket éjszaka idején kihurcolják házaikból és bebörtönzik őket. Ha pedig menekülni próbálnak, akkor a csendőrök mezőn és erdőn át hajszolják őket...

AHOGY A ROMÁN SAJTÓ LATJA:

Polgárok: Tehát az idén a választás szabad lesz...

Bérenc: Igen. Szabadon választhattok a kormány és a botom között...

(Curentul.)

Most ugyanaz a Goga, aki a fenti törvénytelenégeket színe alkalmazta és ugyanaz a liberális párt, mely oly élesen tiltakozott,

összeállottak, hogy ellenőrizzék Vajdák eljárásanak tisztaságát és törvényességét.

A liberálisokkal kapcsolatban nem kevésbé érdekes és érdemes listát lehetne leközlötni. Még emlékeztetünkben a dicső napok, amikor a sziguranca és a rendőrség kinyújtották csápjaikat a szavazók után. Nem felejtettük el, hogy Udvarhelymegyében 24 óráig áztaták sós vízben azt a székely atyafit, aki megszelte nem a kormányt támogatni voksával. Elvonulnak szeméink előtt a bikacsökök, puskatások, dorongok, összeverések s minden egyéb betyárkodások.

Mindegy az, hogy ki választ. Egyik 19, a másik egy híján 20.

Ezeknek a pártoknak erkölcsatlenségére mi sem jellemzőbb, mint hogy még ellenőrző irodát mertek alkotni. A gyenge, szelid farkas védelemért eseng a vérszomjas bárány ellen.

Dimitriu, a liberálisok miniszteriális vezére, az egyik vasárnapi gyűlésen sajtóközleg verte össze választókerületének valamelyik jegyzőjét. Az ellenzéki pártok választási szabadságért való küzdelme jellemző aktsussal kezdődött: pofonnal.

Vérnek még akkor is, ha nincsenek kormányon.

Elképzelhető, mi várható tőlük, ha megkaparintják a hatalmat.

Az a polgár, aki utálkodik a bizantinizmustól, forduljon el ettől a választási látványtól. Alkotmányos kötelességét, mely szavazásra kényszeríti, tekintse keserű pohárnak.

Mely ugys elmúlik tőle.

Amint elmulnak majd a politikai sintérek és közéleti pribékek is, akik most kényurak minden eszme, minden igazság, minden jog, becsületesség és törvényesség felett.

(m. i.)

munkások mindannyian elájultak. A szőlőben dolgozott Puki Zsigmond 29 éves napszámos feleségével. A házaspár Hidi Róza munkásnővel egyetemben egy pajtába bujt, amibe ugyancsak beleütkött a villám. A szerencsétlen munkás a szó szoros értelmében szénne égett, a légnyomás pedig megbénította a két asszonyt.

Öntudatlan állapotban, merevedett tagokkal szállították őket kórházba, de életbenmaradásukhoz nincs remény.

Marosvásárhely külvárosában leírhatatlan károkat okozott a jégeső és felhőszakadás. A Bodoni utcán méteres viz hömpölygött, amely ledöntötte a kis házak kerítéseit, számos háznak pedig bedöntötte az oldalát.

A pincelakásokat teljesen elöntötte a víz, sok család mindenét otthagya menekült az ár elől.

A vihar egy óra hosszat tartott, és ez alatt az idő alatt kiszámíthatatlan károkat okozott.

Ujabb jelentések szerint Marosvásárhely környékén is hatalmas pusztítást vitt véghez a vihar. Parajd és Kocsárd felé elmosta a töltéseket, úgy, hogy az éjszaka folyamán csak átszállással lehetett lebonyolítani a forgalmat és a vonatok közel négy órát késtek. Halálos áldozata van az orkánnak. Felcsőbköény községben, ahol Nikuli János huszonhárom éves harangozó a templom tornyában, ahol éppen harangozni készült, agyonujtotta a villám. Székelykakasd községben egy kilencéves kisfiú, Traján Nicolaie, az egyik rászakadó istálló alatt lelte halálát.

Ebből a községből a lakosok uszva menekültek, az ár olyan magasan állt az utcákon.

Házakat rombolt össze a vihar Karácsenyfalván, Tintaházán, Káposztásszentmiklóson, Sárónberkén, Torboszlón, Teremujfalun, Hagymásbodoron és Maroskeresztúron, ahol tizenhárom ház dőlt össze. A jégeső a vetésekben okozott nagy kárt.

Azért is barna ing!

Majnafrankfurt, június 23

Ismeretes, hogy az egyetemek hallgatóinak megtiltották az egyenruha viselését, ami elsősorban a hitlerista egyenruhára, a barna ingre vonatkozik, mert hiszen az egyetemi „polgárok” nagyrésze náci értelmű. A majnafrankfurti egyetem hallgatói ugylátszik nem hajlandók ezt a tilalmat tiszteletben tartani, mert tegnap nagyszámban jelentek meg hitlerista egyenruhában és szónokolva tüntettek az egyetemépület udvarán. A náci-tüntetésre a kommunista diákság hamarosan ellentüntetéssel felelt és az összetűzés folyamán két diák súlyosan megsebesült. Az egyetemet ideiglenesen bezárták.

Borzalmas jégverés és felhőszakadás

Marosvásárhelyen és környékén

Hömpölygő áradat az utcákon, lekopasztott gyümölcsfák a kertekben

Marosvásárhely, június 23.

Szerdán délután öt órakor borzalmas hőség után óriási jégeső szakadt Marosvásárhelyre és környékére. A vihar Lőrincfalva felől zudult a városra és végigvontul néhány községen.

Utjának megsemmisítette a termést és még a levelektől is megfosztotta a gyümölcsfákat.

Kegyetlen pusztulás képe maradt a tojásnagyságu jég aratása után.

Marosvásárhelyen a jégeső óriási károkat és páni félelmet okozott. Ablakokat, kirakatüvegeket zuzott be, közben pedig háromszor csapott le a villám.

Az egyik egy kárpitos műhelyébe ütött bele. Egy nő, aki történetesen ott tartózkodott, elájult, Mitelmann kárpitossegéd idegsokkot kapott.

A város szélén a Réti szőlőben beütött a villám a présházba, ahová a munkások a vihar elől bemenekültek. Az ottlevő

Amerikai tragédia

Rendező: STERNBERG. Dreiser regénye nyomán.

Amerikai tragédia

A filmben emberileg legmegkapóbb: SYLVIA SYDNEY. Egy saját élmény.

Amerikai tragédia

Egyik legnagyobb berlini siker. — Mától a brassói FORUM MOZGÓBAN.

Az ellenzéki pártok egy része a választásoktól való visszalépést javasolja

Ducák ellenzik ezt a tervet, mert főleg az Okiráltságban győzelmet remélnek

Most már nemcsak a Dolgozók Blokkja ellen irányul a választási terror

Bukarest, június 23.

A választási harc eszeveszett zürzavara amelyben egy tucatnál is több pártalakulat igyekszik nagydobbal verebni fogni, egyre kiméletlenebbül tombol minden frontszakaszon. Még most sem alakultak ki a végleges csoportok, lázasan tart tovább a „helyezkedések” folyamata, de az erőszakoskodások és összetűzések már javában dühnek.

A kétségtelenül felsőbb utasításra történő hatósági terror, amely elsősorban a Városi és Falusi Dolgozók Blokkja néven szereplő kommunista munkásság ellen érvényesül, ujabban mind inkább érezteti magát a mérsékelt szociáldemokratákkal és a hevesebben fellépő ellenzéki pártok korteseivel szemben is. Mind több erdélyi és más tartománybeli megyében fordul elő, hogy

könnyörtelen adóbehajtással rettentik el a falusi lakosságot az ellenzéki pártok melletti állásfoglalástól.

A kommunisták jelöléseinek a tömeges lefogatásának utján való megállításra olyan egyszerű tervszerűséggel ment és megy végbe, hogy a központi utasítás lólábját most már lehetetlen takargatni. A nagyhangon beharangozott „szabad választások” illúziója ezután teljesen szertefoszlott.

Az ellenzéki választási rendőrség, melyben a georgisták és a cuzisták kivételével minden párt részt vesz már, most a korlátozásokon kívül főleg amiatt tiltakozik, hogy

a kormány nem az ideit, hanem az 1929-beli választói listák alapján akarja megjelölni a választásokat, ami természetesen csak a nemzeti parasztpárt malmára hajtja a vizet.

Egyébként a választási rendőrség központi bizottságának a kebelében a kormány nem kis gaudiúrára ujabban olyan nézeteltérések keletkeztek, amelyek könnyen fellobbanthatják ezt a meglehetősen széthúzó és hamarjában összeeső adhoc-intézményt.

Az ellentétek a szenátusi választások kérdése körül keletkeztek. Egyes pártok ugyanis teljesen alkotmányellenesnek tartják azt, hogy az interimár-bizottságok válasszák meg a községi és megyei tanácsok szenátorait, míg más ellenzéki pártok képviselői nem osztják ezt a nézetet. Jellemző, hogy a választási rendőrség tagjainak egy része a folyton erősödő kormányterror hatása alatt a passzivitás, a választásban való részvétel megtagadása mellett kezd lándzsát törni, amit a liberálisok nem helyeselnek.

A Duca-liberálisok ugyanis rendkívül tevékenyek s erősen bíznak abban, hogy legalábbis a regátban lehengerlik a kormányt.

Minden erejükkel belefekszenek a választási küzdelembe s talán ez a körülmény is feltékennyé teszi irántuk a többi ellenzéki pártot és ezért is javasolják az együttes visszalépést.

Paktumtárgyalások

Ami a paktumtárgyalásokat illeti, ezek nagyrészt még most sem zárultak le.

A német párt nagyszabedű kerületi tanácsa nagy többséggel úgy határozott, hogy a kormánnyal, illetőleg a nemzeti parasztpárttal való választási egyezmény megkötését javasolja a néptanácsnak s egyben ragaszkodik Brandsch Rudolf államtitkárnak Szabó megyében való jelöléséhez.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt az a tény, hogy az öliberálisok egyszerre védőszárnyaik alá vették Manoilescu Mihály volt minisztert és bankkormányzót, aki a bukaresti kereskedelmi és iparkamara szenátorjelöltjeként vesz részt a választási hadjáratban.

Manoilescu emlékezetesen éppúgy elvesztett lett a télen, mint a liberálisok két évvel ezelőtt s így érthető, hogy végül is egymásra találtak.

Az is érdekes jelensége a választási harcnak, hogy a disszidens parasztpártiak számos megyében bármely ellenzéki pártot felülmúló hűvvel küzdenek a kormánypárt ellen.

A szakadárkó Mihalescu mérnök, volt államtitkár és mérnökkel az élükön „demokratikus” nemzeti parasztpártot alakí-

tanak, mert szerintük a Maniu-Mihalache és Mironescu vezetése alatt álló nemzeti parasztpárt elárulta a parasztpárt érdekeit és a belső legreakciósabb politikát folytatja. Állítólag D. R. Joanitescu munkaügyi miniszter is rokonszenvezik ezzel a mozgalommal, mert ő is azt tartja, hogy a nemzeti parasztpárt eltért eredeti demokratikus programjától és konzervatív vizekre evezett át, amit már a konverzióval szembeni magatartása is mutat.

Ujabb letartóztatások

A baloldali munkásvezetők elleni hajszá frontján a legújabb esemény Patrascanu ügyvédnek, az ismert román író fiának a letartóztatása. Bukarestben a Lahovary-téren fogták le tegnap, amikor egy autóbuszra akart szállani. Patrascanu, amint emlékeztet, a múltévi választások alkalmával már bejutott a parlamentbe, mandátumát azonban négy más társával együtt megsemmisítették. Most a Vajda-kormány nyilván el akarja kerülni a kínos igazolási vitákat és ezért eleve már azt is megakadályozta, hogy a híres

kommunista ügyvéd jelöltesse magát.

A Bukarestben leleplezett kommunista szervezkedéssel kapcsolatban, a sziguranca jelentése szerint, az ország nagyobb városaiban nyolcvan olyan kommunistát tartóztatnak le, akiknek bizonyos közül volt a titkos szervezkedéshez. Ezeket Bukarestbe szállítják. A letartóztatottaknak ehhez a tömegéhez csatlakoztatják Moscu Cohen és Brenner Béla kommunistákat is, akiket május elseje táján fogtak el és azóta is vizsgálati fogságban tartanak. Újra visszakísérték őket a szigurancára.

Jelentések a választási frontról

DÉVA

Mint szerte az országban mindenütt, úgy Déván is megkezdte a rendőrség a kommunisták őrizetbevételét. A más helyeken és az itt követett eljárás között a különbség mindössze az, hogy itt még el se juthattak a jelölő lista beadásáig s már is többeket lefogtak. Így Gombó Samu, Genad Henrik, Genad Jenő, Löbl László és még egy párat citálták a rendőrségre és fosztották meg személyes szabadságuktól. Továbbá a rendőrség házkutatást tartott a távollévő dr. Almasan ügyvéd lakásán is. Ugyancsak hasonló szellemben jártak el a petrozsényi, vajdahunyadi stb. rendőrségek, ahol szintén többeket őrizetbe vettek.

NAGYSZALONTA

A szabad választás nagyobb dicsőségére itt is összefogtak egy csomó munkást, akiknek egy részét a rendőrségen megverték.

A lefogott munkások semmiféle választási akcióban részt nem vettek. Ugy látzik a verést azért kapták, hogy ne is legyen kedvük ilyesmihez.

SEGESVÁR

Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: A választási harc Kiskükülmegyében is teljes vehemenciával megindult. Az erőszabotvárosi törvényszéken Davidoglu elnök kezeihez eddig hat listát tettek le, még négy lista letételére számítanak, úgyhogy a megyében tíz lista lesz. Ilyen harc még nem volt ebben a megyében. A Magyar Párt listavezetője Gyárfás Elemér, kit ha Csikban szenátornak megválasztanak, úgy lemond dr. Barabás József ügyvéd javára. A kormánylista élén Coltor kanonok alminiszter áll, a liberálisokén Cipoiu volt államtitkár a listavezető. Oriási propagandát fejtenek ki a kamatellenesek, kiknek listavezetője Gimbaşanu Corneliu erőszabotvárosi ügyvédjelölt. A gogista lista élén Goga volt miniszter rokona: Goga Teodor dicsőszentmártoni ügyvéd áll, míg a zsidópárt listája dr. Klein Miksa kolozsvári ügyvéddel kezdődik. A szocialisták, georgisták, Lupu és Averescu pártja is leteszik listáikat.

KOLOZSVÁR

A nemzeti parasztpárt százas bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen kizárólag a kisebbségi pártokkal kötendő paktumokról tárgyaltak. Megerősítést nyert ez alkalommal, hogy a nemzeti parasztpárt és a Magyar Párt között folytak paktumtárgyalások, amelyeket a nemzeti parasztpárt fiktív módon azért volt kénytelen mégis megcáfolni, mert a Magyar Párt hivatalos lapja, a „Keleti Újság”, indiszkrétíót követett el azáltal, hogy időelőtti nyilvánosságra hozta a paktumtárgyalások híreit. Ujabban az a helyzet, hogy a kartellajánlat változatlanul fennáll és afelett a Magyar Párt június 25-én fog dönteni.

Kolozsváron tartózkodik jelenleg dr. Hans Ottó Róth és Brandsch Rudolf is,

betolakodást, mert az egész megye magyarsága tisztában van azzal, hogy a magyar egyet megbontani bűn, s ezért ez a magyarság nem is áll szóba semmiféle külön utakra tévelyedtető önjelöltekkel, sem ezek korteseivel, hanem várja hivatott vezetőinek jelölését, mikor pedig ezt megkapja, akkor öntudatosan és becsületes kitartással, a legteljesebb önzetlenséggel fogja teljesíteni kötelességét. Brassó megye egységes magyarságának szívós összetartását nem fogja megtörni semmiféle csuszomászó, hamis jelszavakkal és hazug állításokkal operáló politikai vállalkozás. Ez a magyarság egységesen fog az urnák elé járulni és arra a listára fog leszávozni, melyiken a Magyar Párt jelöltjei veszik fel az alkotmányos harcot népünk érdekében.

Csikszereda.

A Magyar Gazdasági Szövetség Gyergyószentmiklóson is ülést tartott és azon Makkai Domokos dr. elnök ismertette az új politikai alakulat programját. A párt programja óvatossá és fenntartja azt a lehetőséget, hogy más politikai párttal, esetleg a Magyar Párttal is együttműködhesek. Makkai Domokos dr. programjában azt is kifejtette, hogy a Csiki Magánjavak problémáját parlamenti úton és békésen igyekeznek majd megoldani a kormánnyal.

Bár a csikszeredai munkásság teljesen csendben figyeli a választási front eseményeit és önálló lista benyújtására eddig kísérletet sem tett, a rendőrség mégis megkezdte a „kommunisták” üldözését. A rendőrségre „feljelentések” érkeztek s azok alapján kezdték meg a honmentő munkát.

Június 21-én detektívek és rendőrök jelentek meg Puskás Dénes csikszeredai garázs- és háztulajdonosnál s vizsgálobírói utasításra való hivatkozással felfogták az egész lakást. Kommunista röpiratokat kerestek a köztisztletben álló magyar iparos lakásán. Természetesen nem találtak semmit. Puskást azonban többször a rendőrségre citálták. Ugyanigy jártak el Antal Rezsővel, a csikszeredai szociáldemokrata titkárral is. Kommunista röpiratokat nála sem találtak.

Most már csak az van hátra, hogy az ellenzéki és a kisebbségi politikusokat fogják „kommunista üzemek” gyanúja miatt letartóztatni. Még megérhetjük ezt is, tekintettel a választási harc „tisztá” és „erőszakmentes” jellegére.

A polgármester lelőtte a képviselőt

Belgrád, június 23.

A jugoszláviai Voinics községben Pielovics Duimoir polgármester agyonlőtte Popovics Bala jelkészt, a város képviselőjét, aki a polgármester öccsét kitoloncoltatta a városból. A polgármestert letartóztatták.

Aláírták az osztrák-román kliring-egyezményt

Bukarest, június 23.

Csütörtökön délelőtt a kormány megbízottai az osztrák kereskedelmi delegáció tagjaival együttesen aláírták az Ausztriával való kliring egyezményt, amelyet délután Lugoseanu ipar- és kereskedelmi miniszter jelenlétében parafáltak.

Borzalmas gyilkosság Bécsben

Bécs, június 23.

Véres gyilkosság történt a szerdáról csütörtökre virradó éjszaka az osztrák fővárosban, amelynek egyik elhagyatott kis utcájában

ismeretlen tettesek kalapáccsal agyonverték Wagner Richárd esernyőkészítő öregembert.

A bestiális gyilkosok álmában támadtak a bolt mélyén egy deszkafal mögött alvó esernyőre és néhány jól irányzott csapással szétverték a koponyáját, majd pénzt elvették és az üzletet is kifosztották. A gyilkosság bűnjelét, a véres kalapácsot, megtalálták az áldozat holtteste mellett egy dobozba rejtve. A bécsi rendőrség nagy apparátussal nyomoz a tettesek után.

Csehszlovákia ismét betiltotta a román állatszallítmány tranzitú forgalmát

Bukarest, június 23.

Az ipar és kereskedelmi miniszter arról kapott értesítést, hogy Csehszlovákia ismét betiltotta a Lengyelországha szállítandó román élőállat területén való tranzitúját. A tilalmat a cseh kormány egészségügyi szempontokkal indokolja. Miután ez az intézkedés súlyosan érinti a román állatexportot, a kormány diplomáciai úton haladéktalanul megteszi a lépéseket a konfliktus elsimítására.

Manoilescu Mihály útja az exponált karlizmustól szenátorjelöltségéig

Egy érdekes ember közéleti szereplése és letűnése

Bukarest, június 23.

Manoilescu Mihály neve váratlanul ismét felbukkant a kavargó politikai vi-
zek felszínén.

Néhány nappal ezelőtt, amikor Goga
kissé keserű, csufos kudarcra töltötte el
részint jogos, részint kaján kárörmmel a
politikával még törődő embereket, Bu-
karestben a hálátlan és könnyen felejtő köz-
vélemény egyszerűen felvetette a kér-
dést: mi van Manoilescuval? Mit csinál
ez a nem mindennapi képességű és hihe-

tetlenül termékeny fantáziával bíró po-
litikus, aki még egy évvel ezelőtt talán a
legbefolyásosabb embernek számított eb-
ben az országban és a király legbensőbb
barátságával dicsekedhetett, ma pedig
ugy letűnt a közélet csalogója egéről, mint
valami kialudt üstökös. A türelmetlen,
de érdekes kérdésre meglepő gyorsasá-
gal jött meg a magyarázat. Manoilescu
nem halt meg, Manoilescu feltámadt és
újra helyet követel magának az ország
politikai életében.

Megindul egy kivételes karrier

Amióta Manoilescu kikerült a Banca
Naționala kormányzói székéből, nem
volt semmiféle politikai orientációja. Az
egyor szerény napidíjas, aki hihetetlen
szorgalommal és tagadhatatlan egyéni
várással a segítségével, hosszú évek
munkájával feldolgozta magát az ipar- és
kereskedelmiügyi minisztérium igazgatói
pozíciójába, rövid néhány év alatt nem
mindennapi karriert futott be, hogy az-
után öszülő fejjel előlrol legyen kénytel-
len kezdeni mindent. És milyen kerülő-
vel!

Köztudomású, hogy Manoilescut a jó-
szimatu Averescu generális fedezte fel és
vette be legszűkebb vezérkarába, hogy
az 1926. évi kormányában pénzügyi ál-
lamtitkárt csináljon belőle. Magasabb
helyről többet lát az ember, különösen
az olyan éles tekintettel, amilyen a Ma-
noilescu. Az új alminiszter azonnal ész-
revette, hogy közvetlen fölöttese, Lape-
datu Joan pénzügyminiszter tulajdon-
képpen az ő helyét bítorolja, mert hiszen
ez az erdélyi politikus nem is olyan ré-
gen a nemzeti parasztpárt vezetőegyéni-
sége volt és csak 1926-ban lépett át a
Goldis-csoporttal a néppártba, ahol csak-
hamar elfoglalta az érvényesülési lehetősé-
geket az öregebb párttagok orra elől.
Ezekkel az elégtelenségekkel Manoilescu
nagyszerűen megszervezte a kampányt
Lapedatu ellen, akit azzal vádoltak meg,

hogy a liberálisok pénzügyi politikájá-
nak a szolgálatában áll. Aruló. Ez per-
sze nem egészen így volt, de Manoilescu
mégis megfutamatotta Lapedatut és ha
névleg nem is, de ténylegesen maga ült
be a pénzügyminiszteri székbe, amely-
ből csak az a bizonyos téglalenditette ki
1927. júniusában.

TÖRTÉNET A LONDONI KÖZJEGYZŐRŐL

Ebből az időből származik az a politi-
kai anekdóta, hogy Manoilescu kiutazott
Londonba valamilyen pénzügyi tranzak-
ció megkötésére. A végleges megállapo-
dás aláírására az angol bankár elvitte
magával a közjegyzőhöz. Londonban az
a szokás, hogy a közjegyzők rendkívül
udvariasak, különösen a zsiros honorá-
riummal kecsegtető ügyfelekkel szemben
és nemcsak kikísérte Manoilescut a ka-
puig, hanem a várakozó autót ajtaját is
kinyitotta előtte. A volt államtitkár bol-
dog meglepetéssel fordult a City előkelő
bankárához:

— Nem is tudtam, hogy ennyire nép-
szerű vagyok itt önkönl.

Rossz nyelvek szerint a londoni ban-
kár, ennek a megjegyzésnek a hatása
alatt, egy óra múlva visszament a köz-
jegyzőhöz és megsemmisítette a Manoi-
lescuval kötött megállapodást...

A hatalom telhetetlen szerelmese

Manoilescu megkóstolta a hatalom ízét
és mint valami morfinista, nem tudott
többé róla lemondani. Csakhogy a liberá-
lisok nem akartak vele szóba állani a
Lapedatu-ügy miatt. Viszont ugyanazzal
az ügygel szimpátiákat szerzett a nemze-
ti parasztpártban és Manoilescu a töle
megszokott grandezzával és londoni ele-
ganciával kacérkodni kezdett Maniuek-
kal. Nagyszerű alkalom volt erre az ak-
kor száműzetésben élő Károly trónörökös
érdekeiben megindult akció. Manoilescu
finom orra megérezte, hogy ebben a moz-
galomban, ha sikerül, sokat lehet nyerni
és elérni. És mialatt a karlisták a liberá-
lis terror alatt csak félfénken és titokban
merészkelték cselekedni, Manoilescu fe-
jest ugrott és a főherceg egyik legexpon-
náltabb hívének kiáltotta ki magát. Ami-
kor a Párisból a pártvezérekhez hozott
levelekkel a liberálisok a határon lecsuk-
ták, az útja Jilava felé valóságos diadal-
menet volt és még nagyobb győzelem lett
a hadbírósi tárgyalásból, amelynek
elnökevé a liberálisok tájékoztatlanságá-
ból egy karlista ezredet tettek meg és
így Manoilescut felmentették.

Károly király hazaérkezése után, ha
kissé feltűnő késedelemmel is, beiratko-
zott a nemzeti pártba és a Maniu-kabinet
iparügyi minisztere lett, azaz egyelőre

csak alminisztere Virgil Madgearu alatt.
Madgearu különös kegyébe fogadta ezt a
tehetséges neofitát és kiküldte többek kö-
zött Párisba, ahol Manoilescu előadást
tartott a román-francia kereskedelmi ka-
marában. A bukaresti pletyka úgy tudja,
hogy Manoilescu ragyogó semmitmondás-
sal becsapta a francia főváros legváloga-
tottabb közgazdasági faktorait. Azzal ve-
zette be az előadást, hogy nem mert vol-
na ilyen előkelő publikum elé lépni, ha
nem lenne olyan közölni való fontos fel-
fedezése, amelyet fáradságos és hosszas
munkával ért el. Azután beszélt és be-
szélt, valami két órán keresztül. Előadás
után majd elolvadt a sok udvarias kéz-
fogásban és gratulációban, amíg a ke-
gyetlen sors oda nem sodorta Louis Marin
volt francia kereskedelmiügyi miniszter
elő. Manoilescu az ő szokott közvetlenség-
gével megkérdezte a félfeltemet szakem-
bert, hogy mit szól az előadáshoz. Louis
kényszeredetten válaszolt:

— Tudja, nagy érdeklődéssel hallgat-
tam végig az előadást, de...

— De? — kérdezte Manoilescu.

— Nem bírtam rájönni, hogy hol van
benne az a fontos felfedezés, — mondotta
Louis Marin — és faképnél hagyta a ki-
tűnő előadót.

Tancred Constantinescu barátja

Ez azonban nem volt akadály arra,
hogy Madgearu a kormányátalakításkor
át ne adja helyét Manoilescunak, aki ma
is hálával gondol jószívű fölöttesére. Ar-
ra, hogy Manoilescu mit csinált minisz-
tersége alatt, még mindenki jól emlék-
szik. Volt egy csomó vesszőparipája,
amely gyakran szembe állította vele a
hozzá erősen húzó gyáripárt is, de azt
nem annyira neki írják terhére, mint
inkább Tancred Constantinescunak, aki-
vel majd mindennap együtt lehetett lát-
ni a minisztert. Egyesek szerint a két po-
litikus között csak kölcsönös és gyengéd
megbecsülés volt, mások szerint pusztá
véletlen, mint ahogy két sok hasonló vo-
nással bíró ember összebarátkozik. Tény
az, hogy amikor a dicsőségtörő nitro-
gengyár állami megvétele a kamara elé
került, Manoilescut a szavazógépnek csu-
folt hónapok meglepetésszerűen lesza-
vazták, de a szenátusban Tancred Con-
stantinescu nagy beszédet tartott Manoi-
lescu mellett és bebizonyította, hogy a ta-

nitvány tulszárnyalta a mestert. A szená-
torok szegényükben a pad alá dugták a
fejükét, de a Nitrogén-üzlet létrejött és
Manoilescu megbuktatta Maniut.

Mironescu kormányában is megtartot-
ta Manoilescu a miniszteri tárcáját, mé-
gis egy merész lendülettel átveti magát a
Jorga-Argetoianu szakértői közé ugyan-
azzal a pozitíval. Ekkor már dusgazdag
ember volt Manoilescu. Hatalmas betét-
jei, részvénytökök, házai és villái vol-
tak Bukarestben, Kolozsváron, Busteni-
ben és Mangáliában, az övé lett az ege-
resi szénbánya majoritása, megcsinálta a
kolozsvári villamosművek kpmmercializá-
lását és számos hasonló üzleti tranzak-
ciót bonyolított le a legnagyobb székkel.

AZ A BIZONYOS NARANCS- HÉJ...

Ilyen anyagi viszonyok között igazán
megengedhette magának azt a luxust,
hogy megkísérelje egy barátja útján a
montekarlói játékbank szétrobbantását,

A pálfordulások világrekordere

a liberális párt

A kormány megszegte az ipar-
kamarai választások politika-
mentességét

ami nem sikerült ugyan, mire a miniszter
báratában visszavonult a tuszkulánumaib-
ba, ahová külön repülőgéppel hozatta ál-
landóan a friss narancsot és aváji sajtó-
tokat. Emiatt kikezdték ugyan a szabad-
száju ellenzéki lapok, de Manoilescu po-
zícióját ebben az időben mindenki meg-
ingathatatlannak tartotta. Az is lett vol-
na, ha nem akad a kormányban valaki,
aki az öregedő kor féltékenységgel ma-
ga pályázott Manoilescu hatalmas befo-
lyására. Ez az ember Argetoianu volt.
Az ellentétek eleinte csak a kulisszák

mögött zajlottak, majd amikor Burillianu
kétes jogu menesztésével és a visszahelye-
zése miatt lemondott Angheliescu átugrá-
sával Manoilescu lett a Banca Naționala
kormányzója, nyílt harc tört ki a pénz-
ügyminiszter és a Nemzeti Bank kor-
mányzója között. Manoilescu már-már
fölebe kerekedett Argetoianunak, amikor
váratlanul közbejött a Banca Marmo-
rosch fizetéseképtelensége, ahol a bank-
kormányzó, aki a neki szimpatikus válla-
latoknak a legnagyobb előzetekénységgel
állott rendelkezésére, megbicsaklotta ma-
gát és azzal fenyegetőzött, hogy nyilvá-
nosságra hozza a Marmorosch adósainak
a listáját, így akarván kényszeríteni őket
arra, hogy fizessék vissza a kölcsönöket.
Ebből a konfliktusból csunya sajtókam-
pany lett és Manoilescut kitették a Ban-
ca Naționalától.

Ettől a perctől fogva Manoilescu, aki
gyermekkorában kiesett a robogó vonat-
ból és mégsem történt semmi baja, bu-
kott embernek számított. Kegyesztettsé-
ge nyílt titok lett és miután karlista ba-
rátjait még hatalma idején kidobta min-
denhonnan, egyedül maradt.

Egy szenátori mandátumért

Tavaly november óta sehol sem szere-
pelt, ami hihetetlen nagy áldozat lehetett
és nagy önfegyelméről tesz bizonyosságot.
Most azután, mint a poraiból megéleme-
dett fönix-madár, Manoilescu újra megje-
lent a porondon és kikötötte viharos csóna-
kját — a liberálisoknál. Azoknál a li-
berálisoknál, akik néhány évvel ezelőtt
lecsukatták és üldözték karlista hitvallá-
sa miatt. Nagy kerülő ez, amely még a
köpenyfordításban művészi tökélyt rep-
rezentáló hazai politika berkeiben is méltó
feltűnést keltett. A volt miniszter a
választások kiírása után a Sfatul Negu-
toresc felé orientálódott, amelyről az a
hir járja, hogy külön listával indul. De
ezek a tárgyalások nem vezettek ered-
ményre. Manoilescu erre gondolt egyet,
hogy megválasztatja magát szenátornak
valamelyik kereskedelmi kamarával. Bu-
karestben és Jasiban akarja kipróbálni a
gyerekkorában megjósolt szerencsét. A
gyáriparosok nem rajonganak ugyan
ezért a megoldásért, de Manoilescu mé-
gis bizik benne, hogy megválasztják. Ja-
siban ott van a bátyja, Bukarestben pe-
dig a liberálisok támogatják. Duca libe-
ralisai. Hogy félreértés ne legyen.

A kereskedelmi és iparkamarai választá-
soknál évek óta nem engedtek politikai
kérdést csinálni a jelölésekből. Most
azonban ezt a principiumot maga a tiszta
választásokat hirdető kormány szegte
meg, amikor a kolozsvári kamara ipari
szekciójának szenátori mandátumára ki-
fejezetten pártprogrammal Negruțiu F.
Joan volt szenátort, a kamara elnökét je-

lölte, aki eddig a politikai listán lépett
fel mindenkor. Ez a precedens, amely
egyébként nagy megütközést keltett er-
délyi körökben, felbátorította a liberáli-
sokat és ha nem is nyíltan, de dr. Costi-
nescu bukaresti polgármester útján propa-
gandát csinálnak a fővárosi kereske-
dők és iparosok között Manoilescu szená-
torságának. Hogy a liberálisoknak ez a
támogatása Manoilescu esetében mit je-
lent, azt nem nehéz kitalálni annak, aki
tudja, hogy Manoilescu kegyvesztett lett
az udvarnál.

Bányai Ernő

Felakasztotta magát a bécsi lengyel követ ielesége

Bécs, június 23.

Az osztrák főváros diplomáciai köreit
tragikus öngyilkosság foglalkoztatja. Lu-
bacsevics Gyula lengyel követ fiatal fele-
sége tegnap lakásuk szalonjának egyik
ablakdeszkájára felakasztotta magát és
mire tettét észrevették, halott volt. A fia-
tal asszonyt az készítette végzetes tettére,
hogy néhány héttel ezelőtt elvesztette
egyik testvérbátyját, akit pedig, hosszas
betegsége alatt, a leg gondosabb ápolás-
ban részesített. Bátyja halála óta busko-
mor lett és idegei összeroppantak. A fia-
tal asszony bucsulevelet hagyott hátra,
amelyben azzal menti tettét, hogy nem
akar betegen férje terhére lenni.

Standard

ismét meglepetéssel szolgál a rádió
barátainak.

A nyári hónapok tartamára készülé-
keink árait lényegesen leszállítottuk.

Igy pl. egy 2+1 csöves beépített hang-
szóróju váltóáramu készülék

ára: **Lei 2700** (eddig Lei 4500)

vagy egy

3+1 csöves váltóáramu készülék

ára: **Lei 3100** (eddig Lei 5000)

Használja ki ezt a kivételes alkalmat
és forduljon még ma rádiókereskedő-
jéhez bővebb felvilágosításért.

Hírek

HALLÓ, ITT RÁDIO

B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

A zeneszakértő

Érdekes, hogy milyen óriási tudás, nagy milyen pirinkó szélhámosság kell az érdeklődés felkeltésére.

Érdekes, hogy az emberek mennyire sietnek feltétlenül adózni bármily irányú tekintélynek és

érdekes, hogy az emberek mennyire nem látnak túl az orrukon.

Igy kapásból ezeken csodálkozom, most, ha elgondolkozom a délelőtti történeteken.

Igy történt:

Délelőtti, sétatér. A zenepavillon és a kiosk szemből vannak egymással. A pavillonban katonazene játszik, a kioskban sört ittunk.

Nyolcan voltunk egy asztalnál: öt férfi és három nő. Sört ittunk és arról beszélgettünk, hogy ki hova menne nyaralni, ha — volna ideje.

Mindenki „időt” mondott persze és pénzre gondolt persze és ezt mind tudtuk persze és magunkban röhögtünk persze. Az az ur, a szakértő, akkor még nem szólt, inkább hallgatott. Szürke, illetékes szerény embernek látszott. En pontosan nem tudom, ki volt, akkor ismertem meg. Mindenesetre zseni és sokra fogja vinni. Van benne bátorság és valami buta nyugalom.

Szóval: a katonazene játszott, sört ittunk, szemtelenül hazudoztunk és a szakértő hallgatott.

Egyes az egyik hölgy a zenére felfigyel és féloldalt hajtott fejjel kérde: „Miből is van ez?”

Senki sem tudta. Azaz — pardon — a szakértő lefricskázott palamit kabátjáról, — mint ha el is pírult volna — és a hölgy felé fordult: „Puccini: Pillangó kisasszony, előjáték a harmadik felvonáshoz.” Így, egyszerűen, szabatosan, szerényen, a tudás alázatosságával hangjában. Aztán a pohara után nyúlt.

Összenéztünk, elismerően bólintottunk, a hölgy egy pillanatra a szakértőn felejtette pillantását és az egyik ur hirtelen magyar cigarettákat tartott eléje.

A következő darab első taktusainál mindenki titokban fülelt, összehúztuk szemünket, hűmöggettünk, találgattuk, de csak nem tudtunk ráhibázni a darab címére. Az előbbi nő a szakértőre nézett, ki nyomban kész volt a válasszal. Kis mosollyal, halkán, de már a kivételes pontatlanságával és valami kinyilatkoztatásszerűséggel hangjában mondta:

— Liszt: Mazeppa.

Mind ránéztünk, tulajdonképpen csak most fedeztük fel ezt a kis hallgatót embert, ki egy-kettőre a nyakunkra nőtt és ki nyugodtan emelte szájához cigarettáját és aztán elnézett a távolba...

— Érdekes ember — sugta egyik hölgy a másiknak és pillantásuk kigyult.

A zene játszott, a szakértő most már kilépett szerénységéből. Kis guny játszott ajka körül, ahogy zavarunkat élvezte, aztán egy-két taktus után már mondta:

— Massenet: Manon.

— Mascagni: Parasztszület.

— Rubinstein: Perzsa-szvit, stb.

Csodálatos volt! Ilyen zenekultúra! Ki lehet? Mindenesetre e pillanatban már központ volt, mely körül szédülve keringtnek és a magyarországi ur szívtartó erőltetett rá ebéd-utánra.

— Ő nyugodt volt és természetes.

En ott kezdtem gyanakodni, mikor egyszer már hangolás közben bement a az eljátszandó darabot. De nyomban el is szégyeltem magam, hogy ilyen gyanakó természet vagyok: hát ha, már a hangolás technikájából következtetni tud arra, hogy mit fognak játszani? Most már mindent elhittem neki.

Aztán pillantásom aombok közt kilépett a zenepavillon felé, melyre — nini! — nahát! — jaj a csirkefogó! — állj meg te „szakértő”!!! — egy katoná éppen akkor akasztott ki egy táblát, a következő krétával írt sorokkal:

„Barcarola.”

Aztán gyorsan meggyőződtem, hogy a „szakértő” éppen oda látott. A tábláról olvasta le a darabok címét.

Na megállj te szélhámos, aki learattad előlünk az elismerést, a női pillantásokat és a szívtartókat! Most leleplezzlek!!

Persze, — persze ebből nem lett semmi, mert én egy uriember vagyok.

Vagy egy gyáva kutya.

— Háromezer munkanélküli tüntetett Debrecenben. Debrecenből jelentik: Az itteni Munkásotthonban tegnap három-ezer főnyi munkanélküli tömeg gyűlt össze, amely onnan azután a megyeháza elé akart vonulni. Az uton tüntettek a kormány ellen, munkát és kenyeret követeltek. A megyeház elé azonban nem tudtak eljutni, mert karhatalom állta útjukat. Szétoszlásra szólították fel őket, aminek azonban a munkanélküliek nem engedelmeskedtek. A karhatalom parancsnoka erre szétkardlapoztatta a tömeget. Sebesülés nem történt.

Két példa arra, hogy milyen nagy dolog az:

Ha valaki elsőrendű állampolgár

A lippai adóbasa és a temesvárt tűzérhadnagy hőstettei

Temesvár, június 23.

Jó dolog mégis többségi állampolgárnak lenni!

Melyik másodrangu állampolgára e hazának merne magának olyan felháborító erőszakosságot engedélyezni felebarátjaival szemben, mint aminőt Kalácsa fürdőn megengedett magának a lippai adóhivatal főnöke, Temesváron pedig Obuhovski tűzérhadnagy?

NEKEM SENKI SEM PARANCSOL

A lippai adóhivatal főnöke, — kár, hogy a tudósítás nem közli a nevét, — Kalácsa fürdő vizsgázott le a jómódorból és a lovagiaságból. Három férfiismerőse kíséretében benyitott az egyik kabinba. Baruch Rózsika és a társaságában levő hölgy rimánkodva kértek a párna- és szerszámkobozások félelem és gáncsnélküli lovagját, hogy távozzék. Az adócézar azonban röhögve válaszolta:

— En ugyan ki nem megyek innen! Olyan nagy ur vagyok én, hogy nekem senki sem parancsol.

Ott maradt a kabinban és arra kényszerítette a két vérig sértett hölgyet, hogy jelenlétében öltözzenek fel. Az esetről Baran Coriolan dr. vármegyei prefektusnál tetek jelentést. Reméljük, kiiktatja ezt a jómódorról megfélemedezett adóbasát, hogy mik a jobb nevelésű és jobb érzésű emberek kötelessége, védtelen nőekkel szemben!

— PUSZTÍTÓ VIHAR KOLOZSMEGYÉBEN. Nagy viharokat jelentenek Kolozs megyéből is, ahol különösen Méra és Szentlászó községekben okozott nagy kárt a jégese. Ezen a vidéken a termék ötven százaléka elpusztult.

— TEMESVÁRI ÉS BÁNSÁGI HIREK. Tudósítónk jelenti: Bakos László temesvári kereskedő feleségétől a józsefvárosi piacon ellopják a pénztárcáját. A rendőrség a vásári szarkát elfogta Erhardt Mária személyében, akit besurranó tolvajlásai miatt már régebben is köriztek. — Gyenge Eszti 18 éves munkásleány szerdán 20 darab aszpinnel megmérgezte magát. Az életét reménytelen szerelme miatt akarta eldobni, de az orvosi beavatkozás idejében megmentette. — A temesmegyei Csene községben az egyik gémeskutban 4-5 hónapos gyermekholttestet találtak. A csendőrség megindította a vizsgálatot a rejtélyes eset tisztázása érdekében.

— Óriási szökőár Északamerikában. Newyorkból jelentik: Az északamerikai Colima-államban tegnap hatalmas szökőár pusztított. Ezen a területen sok fürdőhely van, amelyeknek villái közül több összeomlott. Meg nem erősített hírek szerint a szökőárnak áldozatai is vannak.

— BESURRANÓ TOLVAJOKAT TARTÓZTATTAK LE KOLOZSVÁRON. Kolozsvárról jelentik: Az utóbbi hetekben egymást érték a városban az apróbb betörések és lopások. A rendőrség most végre letartóztatta Csepei Gyula, Tóth Vencel, Kovács Ferenc és Jakab Imre legényeket, akikről bebizonyosodott, hogy tizenhét betörést követtek el. Valamennyiüket letartóztatták és átkísérték az ügyészségre.

— TŰNTETŐ LÖVÖLDÖZÉS A GENFI TÓ PARTJÁN A leszerelési konferencia főbizottságának szerda délutáni ülése alatt egy izgatott férfiú a genfi tó partján lövöldözni kezdett. Többször elsütötte a revolvert, míg az elősiető rendőrök és a járőrelők elfogták. Kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy George Shmidtnek hívják s nem volt szándékában senki ellen sem merényletet elkövetni, mert csak a német frontharcosok szomorú helyzetére akarta felhívni a világ figyelmét.

— LETETTÉK AZ ESKÜT A KOLOZSVÁRI INTERIMÁR-BIZOTTSÁG KISEBBSÉGI TAGJAI. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári interimár bizottság kisebbségi tagjai, dr. Kovács Andor, dr. Nagy Ferenc és dr. Weisz Ferenc ügyvédek, tegnap letették az esküt Dán prefektus kezébe. A kisebbségi városatyákhoz Hatieganu volt miniszter intézett üdvözlőbeszédet.

— UTMUTATÓ, A KETTŐS KÖNYVVITEL gyors és könnyű elsajátítására. Nincs többé könyvelési nehézség, mindenre kész minta, a legújabb törvények előírásai figyelembe véve. Kisebb kereskedelmi és ipari vállalatoknak nélkülözhetetlen. Ára 30 lej. Vidékiek pénzben, vagy bélyegben küldjenek be 35 lejt és postafordultával megkapják a könyvet. (he)

— ELLOPTAK EGY RÓNACI KERESKEDŐ KONTÓKÖNYVÉT. Temesvári tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjszaka betörők jártak Csonotos Imre rónaci kereskedő üzletében. A pénztárfiókót felfeszítve, összesen 30 lej készpénzt találtak. Ezenkívül magukkal vitték a kereskedő kontókönyvét, amelyben a hitelben vásárlók adósságait jegyezte fel. Ugy látszik, hogy az ismeretlen betörő a kereskedő adóssai között keresendő. A csendőrség keresi a betörőt.

— A német hadiflotta meglátogatta a danzigi kikötőt. Danzigból jelentik: A német hadiflotta egy egysége tegnap befutott az itteni kikötőbe. A látogatás célja az, hogy a német tengerészet tisztjei résztvegyenek a danzigi Szent Jakab-kórház fennállásának ötszázadik évfordulóján. A lengyel lakosság körében a német flotta látogatását elítélik, képviselőik a kikötői fogadtatás nem is jelentek meg.

A HADNAGY UR!

Obuhovski temesvári tűzérhadnagy is védtelen nőekkel és gyermekekkel mutatta meg, hogy milyen vitéz tud lenni. Halász Veronika 39 éves napszámosnő csirkéi átszaladtak a hadnagy ur búkkósébe. Obuhovski ezért anynyira felmérgelődött, hogy revolverrel támadt a szerencsétlen nőre. A napszámosnő sikoltózásaira elősietett 13 éves fia és annak 79 éves édesanyja is.

A hadnagy ur azonban vitézül szembeszállt a „tuleróval” is.

Az izgalmas jelenetnek szemtanuja volt a 95-ös sorszámot viselő rendőr, aki figyelmeztette a hadnagyot, hogy revolvert nem szabad használnia.

Erre a hadnagy előkapta a bokszerét, amely ellen a rendőr semmi kifogást nem emelt és rendőri asszisztencia mellett véresre verte a három védtelen teremest.

Halász Veronika panasza futott, azonban sehol sem hallgatták meg. Végül is a magyar párt vezetőségéhez fordult, ahol megígérték, hogy a temesvári hadtestparancsnokságnál megteszik a feljelentést a garázda hadnagy ellen. Halász Veronika a kiállított orvosi látlelet szerint 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett Obuhovski hadnagy bokszerétől.

ja az, hogy a német tengerészet tisztjei résztvegyenek a danzigi Szent Jakab-kórház fennállásának ötszázadik évfordulóján. A lengyel lakosság körében a német flotta látogatását elítélik, képviselőik a kikötői fogadtatás nem is jelentek meg.

— RABLÓTAMADÁS EGY TEMESMEGYEI KÖZSÉGBEN. Temesvárról jelentik: Szerdán éjszaka a temesmegyei Belinc községben három bandita behatolt Semenescu Mária lakására. Az asszonyt megkötözték és addig kihozták, amíg elárulta, hogy hol tartja a pénzt. A banditák átmerték a másik szobába és elvették Semenescu Mária 14.500 lej készpénzt és nagyobb összegekről szóló tákárekönyvét. Közben az asszony meglazította a kötelékeit és segítségért kiáltott. A három rabló erre elmenekült, minthogy azonban a szomszédság üldözésükre indult, a zsákmányul ejtett pénzt és a betétkönyvet eldobták. A csendőrség megindította a nyomozást.

— Felakasztotta magát nyomora miatt egy nyolcvanegy éves öregasszony. Bukarestből jelentik: Szerdán este Bukarestben Str. Cluj 112 számú lakásán felakasztotta magát Orbán Kati nyolcvanegy éves asszony. Az öreg nő elviselhetetlen nyomora miatt vált meg ilyen előrehaladt korban életétől.

— MEGTREFALT RENDŐRTISZTVESELT. Newyorkban történt. Három ur odalép egy soffőrhöz és bizalmasan kacsingatva rá, megkéri, hogy vigye el őket oda, ahol jól bepálinkázhatnának. A soffőr, aki nyomban felismerte, hogy detektívekkel van dolga, visszakacsingatott, beültette hármójukat az autóbó. A soffőr eszeveszetten hajtott. Két óra múlva kiváncsiskodik az egyik ur: „Hova is visz bennünket tulajdonképpen?” „Oda, ahol szesz kapni”, felelte a soffőr. „És hol van az?” „Kanadában”, vigyorgott a soffőr. Kanadában ugyanis nincsen szesztilalom.

— NÉGYSZÁZEZER LEJT SIKKASZTOTT A KOLOZSVÁRI ORVOSI EGYTEM TITKÁRA. Kolozsvárról jelentik: A rendőrség tegnap letartóztatta a kolozsvári egyetem orvosi fakultásának titkárát, Draghiniut, akiről megállapítást nyert, hogy 1928. óta állandóan fosztogatta a rábizott hivatalos pénzeket. Az évek folyama alatt négyszázezer lejt sikkasztott így el, amit annál könnyebben megtehett, mert ez alatt az idő alatt egyszer sem ellenőrizték működését. Draghiniut átkísérték az ügyészségre.

— A HANGULAT hónapról-hónapra közli a zenei újdonságokat, új operetttrészeteket, külföldi táncszámokat, dalokat, magyar nótákat, előadás darabokat és külföldi nagy sikereket a zenetermés legjavából. Eddig 7 különféle szám jelent meg Rózsavölgyi és Tsa budapesti cég kiadásában, egy-egy füzet ára 30 lej. Kapható a B. L. könyvostályában. Utánvéttel nem szállítjuk, azért portóval együtt 35 lej előre beküldendő, akár bélyegben is.

— Megszüntették a romániai fürdőkbe utazó magyar állampolgárok vízumkedvezményeit. Budapestről jelentik: Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a román kormány a romániai fürdő- és üdülőhelyekre utazó magyar állampolgároknak biztosított eddigi vízumkedvezményét megszüntette. A magyar közvéleményben a hír nagy megütközést keltett. Annyi kétségtelen, hogy ez az eljárás nem szolgálja a két állam közötti megértést. Egyébként szinte rendszeresség van már abban, ahogyan a nehezen induló kultúrközeledést egy-egy balkezes kormányrendelet újra és újra elrontja. Nem is szólva arról, hogy milyen kártékony ez az intézkedés a romániai fürdőkre.

Tilos a dob az adóvégrehajításnál

Bukarest, június 23

A pénzügyminiszterium körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, a melyben az adóbehajtásnak új rendszerét közli velük. A rendelet többek között megtiltja a dobbal való adóvégrehajítást. Verebet azonban tovább is szabad dobbal fogni.

Megsemmisítik Sharkey világbajnoki címét?

Newyork, június 23

Az amerikai lapok szinte egyöntetűen amellelt foglalnak állást, hogy Sharkey világbajnokságát semmisítsék meg. A lapok arra hivatkoznak, hogy a világbajnoki cím Schmelinget illeti meg, mert igazságtalanul pontozták le.

Szerencsés számok

Bukarest, június 23.

Az állami sorsjáték harmadik osztályának szerdai második napján a főbb nyereményekre a következő számokat húzták ki:

500.000 (félmillió) lejt nyert: 57.319.
25.000 lejt nyertek: 39.574 és 13.587.
15.000 lejt nyertek: 31.075, 23.919, 16.567, 79.292, 57.649.
10000 lejt nyertek: 11.407, 6.675, 26.562, 6167, 12.649, 28.536, 1179, 53668, 73.286.

— Dr. Schlesinger belgyógyász tanulmányutjáról hazatért, rendelését Brassó, Kórház-ucca 54. sz. alatt megkezdi. (e)

— Kirándulás a Hargitára. A Brassói Turistaegyesület e hó 26-án, vasárnap a Hargitára és a Hargita-fürdőn keresztül Csikszeredára rendez kirándulást. Indulás reggel 4 órakor autóbusszal. Jelentkezni lehet az Európa menetjegyirodában, ahol bővebb felvilágosítással szolgálnak.

— KUTYA-TULAJDONOSOK ÉS ÁLLATKEDVELEK! A brassói állatvédő egyesület összes tagjait, minden kutya-tulajdonost és állatvédőt, pénteken, június hó 24-én, pontosan este 9 órakor a tanácsház tanácstermében tartandó tiltakozó gyűlésre meghívja. Tárgy: Állásfoglalás a városi tanács 12.495. sz. (1932.) a kutyaveszettség veszedelméről szóló rendelete ellen. Ki kell találnunk a módját a kutyaveszettség elleni védekezésnek, de egyúttal leghűbb háziállatunk sorsát biztosítani és javítani. A tárgy kiváló fontosságára való tekintettel, az alulírott vezetőség reméli, hogy a város minden állathatárát és kutyatulajdonosa tömeges megjelenésével a meghívásnak eleget tesz. Brassó, 1932. június hó 20-án. A brassói Állatvédő Egyesület. (e)

— Ingyen szobát és kedvezményeket kapnak a tartalékos tisztek az állami fürdőkön. A munkaügyi és közegészségügyi miniszterium arról értesítette a tartalékos tisztek egyesületét, hogy szeptember hónapban Herkules-fürdőn 5, Vizaknán 10 szobát bocsát teljesen díjtalanul a tartalékos tisztek rendelkezésére. Julius és augusztus hónapokban Herkulesfürdőn 5, Vizaknán 2 szobát vehetnek igénybe, 50 százalékos kedvezménnyel. A fürdőket ugyanilyen kedvezménnyel vehetik igénybe. A többi hónapokban nagyobb számú szobát is kaphatnak, igen nagy árcedménnyel. — Azok a tartalékos tisztek, akik a fenti kedvezményt igénybe akarják venni, forduljanak Brassóban A. Constantinescu titkárhoz, R. M. S. rak-tár, pénzügyigazgatósági épület.

— A TEMESVÁRI KORMÁNYZÓSAZI PANAMA UJABB FORDULATA. Temesvárról jelentik: Annak idején beszámoltunk arról a panamáról, amelyet a bansági tartományi főnökség főtisztviselői követtek el a jegyzői állások betöltése körül. Ebben az ügyben már régóta folyik a vizsgálat, amelyben most ismét új mozzanatok játszódtak le. A tartományi igazgatóságon újból kihallgatták Petcu Józsefet, a tartományi igazgatóság volt kabinetfőnökét, aki huzamosabb ideig volt vizsgálati fogságban és kihallgatása alkalmával terhelő vallomást tett Péter Julián dr., belügyi vezérfelügyelő ellen is. A tartományi igazgatóságban tehát most szembesítették velük azokat a jegyzőket is, akiket a kormányzóság panamistái megsaroltak a kinevezés ellenében. A kihallgatásokról és a szembesítésekről felvett jegyzőkönyveket áttesszik az ügyészséghez.

— ISTEN ORSZÁGA FELE a címe Földi Mihály legújabb regényének, mely az Athenium 68 lejes sorozatában jelent meg. Ezen sorozatban megjelent könyvek állandóan rak-táron vannak a Brassói Lapoknál. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol csaknem minden könyvujdonságot beszerezhet.

Tanulja meg a helyes napfürdőzést
Ez azt jelenti, hogy testét — mielőtt kiteszi a napsugarak hatásának — **NIVEA - CREME**
vagy **NIVEA - OLAJ**-jal
el kell bedörzsölnie. Mindkettő — mint egyedül a maga nemében —
krémeket tartalmaz, ezt a páratlan és összetételében a természetes
bőrzsíradékkal egyenértékű bőrápolószert. A Nivea-készítmények
ezért ugyiszló „természetadta” bőrápolószerek, amelyek nem
pótolhatók más, főleg nem úgynevezett „csodakrémekkel”.
Csökkenti a fájdalmas napégés veszélyét és gyönyörű
bronzszínű árnyalatot adnak bőrnek.
Nivea-Creme Lei 16,00 — 72,00 / Nivea-Olaj Lei 55,00, 85,00
BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRASSOV

LAUSANNEI ARCKÉPEK

Lausanne, június 23.

A hallban fotóriporterek mutogatják a delegátusoknak az első fényképeket. Általános feltűnést kelt Kelen és Dersó új albuma. Kelen jókedvűen ujságolja:

— Akar valami szenzációt írni? Lausanne-ban jubilálunk! Kerek tíz esztendeje annak, hogy megismerkedtünk Dersóval, éppen itt, a jóvátétel városában. Jól emlékszem, a hogy kijöttünk a Pallace-ból és tanácstalanul megindultunk az estében.

— Na, Isten vele, — szólott Kelen Imre. Én balra megyek...

— Én is balra fordulnék, — válaszolta Dersó és egymásba karoltak és elérkeztek egy kis hotel elé.

— Köszönöm, hogy elkísért, — mosolygott Dersó.

Papen tüzet ad Herriotnak

— Hát én is itthon vagyok, — jegyezte meg Kelen és felmentek együtt a szállodába. Persze, mint kezdő rajzoló ugyanabban az olcsó kis hotelben szálltak meg, amelybe legelőször belebotlottak a vasút közelében.

Zuhogott az eső és a két művész nagytitokban kieszelte, hogy ha nem is, mint aktív politikusok, legalább mint rajzoló, ők is hozzájárulnak majd Európa politikai arcának megvonásához.

— És így jelent meg Lausanne-ban a legelső könyvünk, — meséli Kelen. S ennek bizony tíz esztendeje. Azóta tart a barátságunk és itt adtuk most át a nyilvánosságnak a legutolsó albumunkat, a *Pages glorieux-t*. (Díadalmas Lapokat).

— S mi hír a jóvátételről?
— Eppen a konferencia alkalmával vonult vissza a pénzügyi szerepléstől Sir Charles Addis, a Nemzetközi Fizetések Bankjának al-elnöke. A Bank emléket akart neki állítani és megrendelte nálunk az életrajzát karikatúrában.

— Nagyon hálás témát találtunk, mert a nagy bankvezérnek csekély tizenhárom gyermeke van, akiket gyakran szokott moziba vinni, úgy, hogy egy egész sort kibérelt a család számára. Ugy pergettük le tehát Sir Addis életét, amint a gyermekek látják a moziból a vásznon. Hisz a kitűnő bankférfinek egész élete összefonódott a jóvátétellel, tagja volt a Dawis-féle bizottságnak, ott ült a Young kommisszióban és a méteres hosszúságú kép, amit rajzoltunk róla, nagyon tetszett a banknak. Egy álló hétig vendéglát bennünket a Nemzetközi Fizetések Bankja és végül átadták Sir Addisnak a rajzot, aki szintén nagyokat mulatott rajta.

Körülbelül MacDonald angol miniszterelnök mozgásai érlelik meg a mai nemzetközi politikában a legtöbb értékes cselekedetet. Neki köszönhető, hogy Németország megszábadult az összeomlástól és a középeurópai országok is nyílóan számíthatnak az angol pre-

mier hathatós támogatására, amikor Lausanne-ban elérkezik a dunai kérdés megoldásának legmegfelelőbb pszichológiai pillanata.

Talán van valami jelentősége annak is, hogy Herriot ma reggel közös hálókocsiban érkezett meg Párisból Titulescu-val, mert jól értesült körökben már nyíltan beszélnek, hogy Románia lesz a legelső ország, amelynek megsegítése az aktualitások előterébe fogja hozni a dunai kérdés érdemleges megoldását.

És itt nagyon fontos az a rokonszenv, amit MacDonald mutat az utóbbi napokban von Papen német kancellár iránt. Ha MacDonald előbb csak, mint a második -Internacionálé követője igyekezett segíteni Karl Marx és a szocializmus végösszeomlását fenyegető ósházáján, most már feltűnő szívesen tölti idejét Papen-nel és délután is vele uzsonnázott,

Betartotta a gyermekkorában írt fogadalmát

Négy év múltán bosszulta meg az anyján esett sérelmet

Véres leszámolás a sötét éjszakában

Dicsőszentmárton, június 23.

Néhány évvel ezelőtt történt, hogy valami birtokügy miatt Corbean Tódor küllőalgóci gazdálkodó megverte özvegy Salamon Lázárnét. A bántalmazott asszony feljelentésére Corbean ellen megindult az eljárás s a brutális gazdát a bíróság meg is büntette.

Azóta az asszony fia, Salamon Lázár, aki akkoriban 14 éves fiúcska volt, legénykorba serdült. Még akkor bosszút esküdött Corbean ellen s a napokban véresen torolta meg az édesanyján esett sérelmet.

Corbean néhány nappal ezelőtt kiment a mezőre dolgozni. Este nem ment haza, de családja nem aggódott, mert máskor is megtörtént, hogy sok munka idején Corbean éjszakára is a mezőn maradt. A gazda azonban harmadnap sem ment haza s ekkor aggódva indultak keresésére.

Ott találták meg a mezőn, összetépett ruhában, hatalmas sebekből vérezve. Körülötte a föld mindenütt elkeseredett élethalálharc nyomait mutatta.

Csakhamar megjelent a mezőn a csendőrség is s nem messze Corbean véres testétől hatalmas, szegekkel kivert dorongot talált.

A halottnak tartott gazdálkodó nem-sokára magához tért és elmondotta a következőket: Első este valóban nem ment

annak a gyönyörű szép kertnek a Kellős közepén, amely Papen hotelje mögött terül el. Igaz, hogy az angol magángazdaság is követelte MacDonaldtól a reparációs kérdésnek Németországra nézve kedvező megoldását, mert ha ez nem következik be, úgy az angol magángazdaságot végzetes csapás éri a Németországban befagyott tőkék végleges elvesztésével.

Hiába adta tehát Lausanne-ban a francia újságírók humora a rövid uralkodású francia királyról a *Pépin le Bref* (rövid Pépin) gunynevét von Papen-nek, a kancellár loyális fellépése és mérséklete eddig csak használt a reparáció elintézésének, meg a német-francia kibékülésnek. Maga Herriot is roppant szívélyes már a kancellárhoz, sőt sikerült őt Zaleszky-vel is megbarátkoztatnia. Ebből a lausannei konferencia benfentesei már azt következtetik, hogy Franciaország nem akarja megújítani a lengyel szövetségi szerződését, a mely legközelebb lejár és fenntartása esetén a franciák azonnal hatszáz millió aranyfrankot polnának kötelesek fizetni a lengyel szövetségesek számára.

A kancellárt élénk és behizelgő modora egy-szeriben rokonszenves személyiséggé avalta Lausanne-ban. Mióta megjelent az ouchyi strandon, s kiderült a német birodalom vezéréről, hogy kitűnő izomzatú sportember, aki kitűnően uszik, evezik és biztos kézzel vezet motorcsónakot, Papen-nek napról-napra szaporodnak a hívei a világsajtó reprezentánsai körében.

Seidner Imre

pokon az illető nevével nem kapják meg. A Magyar Párt dézsánfalvi tagozatának vezetői erre bementek Moravicára és az ottani fotográfusnál fényképeztetették magukat. Közben a csendőrökre gondoltak és ez az oka, hogy nem vágtak valami barátságos arcot és így a fényképek nem sikerültek.

Csak hogy a moravicai csendőrségnek nem volt elég a tíz fénykép, amelyet így szerzett. Ráüzent a falura, hogy újabb fényképek kellenek. Meg is mondta, kinek a képeire kíváncsi. Egész tekintélyes lista volt. Az emberek erre morogni kezdtek és kijelentették, nincsen idejük és pénzük beszálladni Moravicára a fényképeshez. Ekkor aztán megmutatta a csendőrmester, hogy tud előzékeny is lenni, ha akar. Ha a hegy nem megy Mohamedhez, úgy Mohamed megy a hegyhez.

A csendőrmester elküldte a moravicai fotográfust Dézsánfalvára, hogy ott csinálja meg a követelt fényképeket.

Hja, a csendőrmester egyszer a fejébe vette, hogy felvirágoztatja a moravicai fényképészipart. Az árát ennek a virágzásnak pedig a dézsánfalvi magyarokkal fizetette meg.

A fényképek most már ott vannak a moravicai csendőrségen. Minek? Ki tudja?

A moravicai csendőrség tagjai mindenképp nagy tiszteletet követelnek és kiadták a parancsot, ha valaki csendőrral találkozik, alázatosan köszönni tartozik.

Darida József fiatal dézsánfalvi gazdag egy vasárnap besétált Moravicára. Utközben egy csendőrinstrukturorral találkozott, aki Dézsánfalvára tartott. A legény elhaladt a csendőr mellett, aki viszhívta.

— Hé, nem tudsz köszönni? — rivált rá Darida József.

— Nem ismerem magát, volt a válasz, — ismeretlen embernek nem szokás köszönni.

A csendőrinstrukturor erre szó nélkül háromszor pofonógatta a védtelen legényt és megkérdezte tőle: — Most már ismersz! Hát fogs-e most már köszönni.

— Nem, — felelt a legény, — olyan embernek, aki engem ok nélkül megüt, nem köszönök.

Újabb pofonok és szidalmak között a csendőrinstrukturor kijelentette Darida Józsefnek, hogy nem mehet Moravicára, hanem vissza kell mennie Dézsánfalvára a községhez. Ebből a legény szívesen belegegyezett. A nagybátyja ugyanis a községi bíró, akinek közbenjárására aztán hazamehetett.

Ime, így regulázza a moravicai csendőrség a dézsánfalvi magyarokat.

Kubán Endre

— Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés esteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulózis egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használatára folytan lényegesen enyhültek. A Ferenc József keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változókonny hűvös idő várható kisebb fűtőzáporosok lehetőségei.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedálása érdekében gondoskodjunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címken.

— LESZÁLLÍTOTTA A TABLA AZ ELES DI GYLKOSOK BÜNTETÉSE. Nagyváradról jelentik: A Tábla ma délelőtt tárgyalta az élesdi Hercz-házaspár és Terebesi Sándor földbirtokos gyilkosainak, Kovács Andrásnak, Ferenc Gyulának, Pap Imrének, Bojtos Jánosnak és Fekete Sándornak a bűnperét. A nagyrészt fiatalkorú vádlottakat a törvényszék első fokon tudvalevőleg 8—15 évbörtönrre ítélte. A Tábla a mai tárgyaláson a maximális büntetést 11 évben állapította meg.

— GYANUS HALÁL A BUCSIN-HEGYEN. Gyergyószentmiklósi tudósítónk jelenti: Baricz György gyergyóalfalusi gazdálkodó elindult a Bucsín nevű hegyre, hogy a havas legelőn tartott állatainak utáná nézzon. Utközben ismerősökkel találkozott. Minthogy az eső is esni kezdett, letelepedtek egy nagy fal alá és tüzet gyújtva, megsütötték azokat a gombákat, amelyeket Baricz szedett. Az ismerősök Bariczot házilag készített pálinkával is megkínálták. Néhány óra múlva Baricz intózatoss göröcsök között összeesett és rövidesen kiszervetett. A hatóságok vizsgálatot indítottak annak kiderítésére, hogy vajjon a gombák és a pálinka közül melyik ölthatta ki a szerencsétlen gazdálkodó életét. Baricz tragikus halálát négy árva gyászolja.

A moravicai csendőrség albumba gyűjti a dézsánfalvi magyarok fényképeit és megpofozza azokat, akik a csendőrnek nem köszönnek

A legújabb bemutatkozási forma és egyebek

Temesvár, június 23.

Dézsánfalva néhány ezer lelket számoló község, amely Temes megye déli csücskén fekszik.

Dézsánfalva lakosságának háromnegyed része magyar. Ennek a magyarságnak nem a legjobb bánásmódban van része a csendőrség részéről.

A dézsánfalvi magyaroknak még békében megvolt a gazdakörüik. Ebben a gazdakörben volt néhány kép: „Petőfi a

Hortobágyon”, „Kurucok hallgatják a tárogatót”, „Tatárjárás”, „Hunyadi János ostroma Belgrád ellen” és még néhány más. Ezek a képek nem tetszettek a moravicai csendőrségnek és

az őrmester egyszerűen elkobozta azokat a rá mákkal együtt.

Később visszaadta a képeket a rá mák nélkül. A moravicai csendőrség cenzurázta a gazdakör kis könyvtárát is és anélkül, hogy valami nagyon értette volna, elkobozott egy csomó könyvet. Amelyeknek a címe nem tetszett, azt lefoglalta. Most nemrég a moravicai csendőrség újabb dolgot eszelt ki.

Üzenet ment Dézsánfalvára, hogy a Magyar Párt dézsánfalvi tagozatának vezetősége csináltasson fényképet és azokat a fényképeket szolgáltatassa be a csendőrségnek.

Nem mondták meg, hogy ezek a fényképek mire kellenek: bűnügyi nyilvántartásba-e, vagy pedig emlékalbumba. Mint-hogy a fényképeket nem kapták meg egy hét alatt, ráüzentek az érdekeltekre, hogy baj lesz, ha a fényképeket, a hátla-

BRASSO „Modern Mozzgó” Telefon 518	
Ma, csütörtökön kerül bemutatásra a pezar kiállítás, szenzációs beszélő tengerészfilm: „Hullámok-hőse” a „Repülő flotta” testvérfilmje Főszerepben: Robert Montgomery, Dorothy Jordan és Ernest Torrence.	Következő nagy slágerünk a németül beszélő és éneklő superfilm: Pánik Chicagóban (AL-CAPONE) Robert Heymann regénye után Főszereplők: Olga Tschechova, Hilde Hildebrand, Hans Rehmann Érdekfeszítő mesészöveg!
Szombaton délután 1/24-1/26-ig Matiné „OPERABÁL” német filmoperette. Helyárak 10-15 lei.	

Erdély rovására tendenciózusan állították össze az 1930 évi népszámlálás első jelentését

Az ország lakosságának nemzetiségi megoszlásáról szóló adatokat csak egy év múlva hozzák nyilvánosságra

Bukarest, június 23.

A napokban jelent meg szinte észrevétlenül az első hivatalos kiadvány az 1930. december 29-én megtartott országos népszámlálás pontos eredményeinek első részével. Ez a 850 oldalas vaskos kötet országos részletek, járási és községi szintű adatok, valamint az ipari és kereskedelmi vállalatok számát egész Romániában. Magáról a munkáról dr. Jon Teodorescu vezérigazgató, az állami statisztikai hivatal vezetője, a következőket mondotta munkatársainak:

ELKÉSETT A HIVATALOS JELENTÉS

— Ez a kötet csak bevezető általános része a népszámlálási adatoknak, amelyet ezen adatok komoly, tudományos feldolgozásával egész sor más kiadvány fog követni.

Az első kötet összeállítását körülbelül hat hónapig tartott, mert minden munkát kézi erővel kellett elvégezni. Most azonban a legmodernebb statisztikai gépeket rendeltük külföldről,

amelyeknek egy része már meg is érkezett és ezeknek a segítségével a dolg sokkal gyorsabban fog menni. Készt ez az első munka azért is, mert a Monitorul Oficial nyomdája túl van halmozva munkával. A nemzetiségi adatokra vonatkozó rész legalább egy év múlva fog csak megjelenni és habár egyes megyékben, amelyek gyorsabban dolgoztak fel az adatokat, hozzávetőleg már ismerjük ezeket az adatokat, áttekintő és megbízható képet magunk sem tudunk még alkotni Románia etnikai összetételéről.

— Az adatok feldolgozása és áttekinthető táblázatokba való szedése rendkívül nehéz munka volt, mert különösen

az ország 15.201 falusi községének a pontos elnevezését és fekvését, hogy zavarok ne legyenek, csak hosszas utánjárással sikerült sok ízben megállapítani,

de megessett, hogy a népszámlálási bizottság-nak ki kellett utaznia a helyszínre is. És a mikor nagynehezen elkészültünk ezzel, akkor megváltoztatták a közigazgatási törvényt, a mi újabb nehézségeket és zavarokat okozott. Most azután másfél évi munka után elkészültünk az első összefoglaló jelentéssel, amelyet a legfőbb statisztikai tanács is jóváhagyott, vagyis érvényes adatok vannak benne.

A HÁROM RÉSZRE SZAKÍTOTT ERDÉLY

A végleges adatok szerint Romániának a népszámlálás idején 18 millió 52.896 állandó lakosa volt, amelynek tartományok szerinti elosztását kissé tendenciózusan tünteti fel a statisztika. Az történt ugyanis, hogy a Kárpátokon túli volt magyar területeket három külön részre osztották, amelynek együvé 5 millió 549.441 lakosa van és így az ország összlakosságának 30,7 százalékát teszi ki ugyan, de

hogy Munténia (Havasalföld) legyen az első, külön vették, hogy Erdélynek 3 millió 217.677 lakosa (17,8 százalék), a Kőrösvidéknek és Máramarosnak 1 millió 390.243 lakosa (7,2 százalék), Bánátnak pedig 941.521 lakosa van (5,2 százalék).

Ezzel a kis fogással Munténia került első helyre, 4 millió 28.303 lakossal és 22,3 százalékkal, utána következik a szoroson vett Erdély, majd Bessarabia 2 millió 863.409 lakossal és 15,9 százalékkal, Moldova 2 millió 427.498 lakossal és 15,5 százalékkal, Olténia 1 millió 519.389 lakossal és 8,4 százalékkal, Kőrösvidék és Máramaros, azután a Bánát, amelyet sorrendben Bukovina követ 853.524 lakossal és 4,7 százalékkal, míg utolsó helyen Dobrudza áll 811.332 lakossal és 4,5 százalékkal. Az igazság tehát az, hogy

Románia legnagyobb, illetve legnépesebb

tartománya, Erdély, amelyet még a népszámlálási statisztikában is igekeznek hátrásorítani.

Az ország 71 megyéje közül a legnagyobb lakossága Ilfov megyének van, amely Bukarestet is beleértve, 992.416 lelket számlált. Van két megye, Câmpulung és Fogaras, a mely nem számlál összesen százezer lakost, vagyis a népességük például Kolozsvár lakóinak számával egyenlő. A statisztikai igazgatóság által 1919-ben becslés alapján és a régi statisztikák felhasználásával végrehaj-

A falu óriási fűsűlya a várossal szemben

A 18 milliónyi lakosságból 14 millió 470.718 lélek, vagyis 79,9 százaléka falusi lakos és csak 3 millió 632.178 lélek városi lakos. A városi lakosság számosabb Munténiaiban (27,1 százalék), Bukovinában (26,6 százalék), Moldovában (24,3 százalék) és Dobrudzsában (23,8 százalék), míg

Erdélyben a városi nép az összlakosságnak csak 16 százaléka, Bánátnak 17,9 százaléka, Kőrösvidéken és Máramarosban 17,8 százaléka,

Olténiaiban 13, Bessarabiában 12,9 százaléka él városokban. Ez is nyilvánvalóvá teszi, hogy Románia elsősorban mezőgazdasági ország. Romániának ma összesen 171 városa van, a melyből 20 törvényhatósági joggal felruházott kommunális, 51 megyeszékhelyi rangban van és a többi száz egyszerű rendezett taná-

A lakosság sűrűsége és a lakóházak száma

A népesség sűrűségét, vagyis a lakosság száma és az általa elfoglalt terület nagysága közötti arányt, nagyon nehéz volna megállapítani, mert a sűrű közigazgatási reformok lényegesen megváltoztatták a megyék területét, különösen Erdélyben, ahol a legvigyázatosabb munkával is csak megközelítőleg lehetett megállapítani az egyes megyék pontos kiterjedését.

Romániában egy négyzetkilométer területre átlag 61,2 lakos jut, amivel 16-ik helyen áll a többi európai állam sorában és a sűrűsége növekedőben levőnek látszik. A háború előtt Romániában egy négyzetkilométerre 55,6 lakos jutott.

Európában a legsűrűbb lakossága Belgiumnak van, ahol 264,7 ember jut egy négyzetkilométerre és a legritkább lakossága Norvégiának, ahol egy négyzetkilométerre csak 3,9 ember jut. Tartományok szerint a legsűrűbb lakossága Bukovinának és Munténiajának van, amit Bukarest és Csernovic zsúfoltsága okoz, míg a legritkább lakos román terület Dobrudza, ahol még 35 lakos sem esik egy négyzetkilométerre, mert a terület legnagyobb részét víz és mocsár fedi.

Románia területén 1930. végén 3 millió 792.992 emberi lakás létezett, amelynek elosztódása az egyes tartományokban megfelel a lakosság elosztási arányának.

A legtöbb épület Munténiaiban van: 796.115, azután következik Erdély 692.830 lakással, Bessarabia 576.594 lakással, Moldova 534.086 lakással, Olténia 354.570, Kőrösvidék és Máramaros 292.267, Bánát 208.159, Bukovina 184.765 és Dobrudza 153.605 lakással. Az összes lakóhelyek közül a városokban csak 560.558 van, vagyis alig 14,8 százalék, míg a többi 85,2 százalék a falvakban található.

tott népszámlálással szemben, amelynek eredménye körülbelül 15 millió lélek volt,

Románia 11 év alatt 3 millió népszaporulatot ért el, vagyis átlag 190 ezer lelket évente.

Ez a többlet a halálozási arányszámnál magasabb születési szám különbözetéből adódik, amelyből levonásba hozandó a ki és bevándorlásból eredő differencia. Az összlakossághoz viszonyítva, Románia lakossága évente átlag 11 százalékkal növekedik, ami a többi ország adataihoz képest elég kielégítő.

csu város. A legnépesebb municipium természetesen Bukarest, amely a hozzácsatolt külső részekkel együtt 631.288 lelket, azok nélkül 564.575 lelket számlált, ami az 1913-ban megtartott utolsó népszámláláshoz viszonyítva 223.254 lélek, 65 százalékos szaporulatot jelent, miután 17 évvel ezelőtt a főváros belső területén csak 341.321 lélek élt. De ez nem annyira természetes szaporulat, mint inkább annak a következménye, hogy a háború után rengeteg ember költözött Bukarestbe, egy a közeli környékről, mint még inkább a Romániához csatolt területekről. Románia második legnagyobb városa Kisenev 117.016 lakossal, a harmadik Csernovic 11.147 lakossal, a negyedik Jasi 102.595 lakossal és végül Galac 101.148 lakossal. A többi városokban a lakosság száma nem éri el a százezret.

A háztartások száma az egész országban 4 millió 143.335, vagyis átlagban 4,4 lélek jut egy háztartásra.

Az egyes tartományok ezeken így oszlanak meg: Munténia 912.740, Erdély 748.074, Bessarabia 632.641, Moldova 563.165, Olténia 337.394, Bánát 239.509, Kőrösvidék és Máramaros 330.305, Dobrudza 173.748, Bukovina 205.759. A legsűrűbb a közös háztartásban élő személyek száma Dobrudzsában, ahol 4,7 lélek jut egyre és legritkább a Bánátnak, ahol egy háztartásra átlag csak 3,9 személy esik. A háztartásokból 3 millió 280.361 falun van, ami 79 százaléknak felel meg, míg a háztartások 21 százaléka városi.

A nagyobb városok közül Bukarestnek 158.043, Kisenevnek 26.562, Csernovicnak 26.111, Jasinak 24.064, Kolozsvárnak 22.791, Temesvárnak 25.222 háztartása van, vagyis egy háztartásra 3,6—4,4 személy jut. Ezeknek az adatoknak a falusi háztartásokkal való összehasonlítása azt mutatja, hogy a falvakban több személy jut egy háztartásra, mint a városokban, holott városokban a lakosság zsúfoltabb.

Aminek az a magyarázata, hogy a városi lakosság nem szaporodik a faluval egyenlő arányban, azonkívül pedig a városokban több az egyedül élő ember, mint falun. Az országos átlag 4,7 lélek minden háztartásra, de ha az épületek számát vesszük, akkor falun minden lakásra 4,5, városokban pedig 6,5 személy jut.

NEGYEDMILLIÓVAL TÖBB KERESKEDELMI ÉS IPARVÁLLALAT

Románia területén a népszámlálás idején 266.299 kereskedelmi és iparvállalat létezett.

Ezekből 145.602 falun (55 százalék) és 120.627 városban (45 százalék) működött. Annak elenére, hogy a legtöbb vállalat Munténiaiban van, 57.801, a lakosság számához viszonyítva itt mégis csak 14 vállalat jut ezer lakosra, míg Bukovinában és Bánátnak ezer lélekre 19 vállalat esik, viszont Olténiaiban csak kilenc. Tartományok szerint a vállalatok száma a következő: Olténia 14.113, Munténia 57.801, Dobrudza 11.939, Moldova 37.838, Bessarabia 36.492, Bukovina 15.999, Erdély 53.699, Bánát 17.990, Kőrösvidék és Máramaros 20.358.

A lakosság számához viszonyítva a legtöbb kereskedelmi és iparvállalat Brassó megyében van, ahol ezer lakosra 27 iparvállalat jut, utána következik Háromszék 25, Temes és Szeben 23 vállalattal ezer lakosonként.

A legkisebb arányszáma Oltmégyének van, Ilfov megyében 22 vállalat jut ezer emberre. Városok szerint a vállalatok pontos száma a következő: Bukarest 18.125, Kisenev 4023, Csernovic 3891, Jasi 3638, Galac 3453, Temesvár 3249, Kolozsvár 3056, Nagyvárad 2733 stb.

Ezeket az adatokat dolgozza fel alapos részletességgel és érdekes szempontok szerint a dr. I. Teodorescu által összeállított hivatalos népszámlálási statisztika, amelynek érdekesebb és különösen a csatolt területeket érintő adataira alkalmilag még vissza fogunk térni.

Megkezdtek a kilencszeres bécsi asszonygyilkos bűnperének tárgyalását

Bécs, június 23.

Az itteni esküdttörzság szerdán reggel megkezdte Laudénbach Ferenc kilencszeres asszonygyilkos bűnperének főtárgyalását. Az ügyészség csak két gyilkossággal vádolja Laudénbachot, aki azonban a rendőrségen annakidején kilenc asszony meggyilkolását vállalta. A tömeggyilkos apróhirdetések útján ismerkedett meg a nőkkel,

valamennyiüknek házassági ígéretet tett, elszedte tőlük a pénzüket, majd meggyilkolta őket.

A hullákat feldarabolta és apránként postára adta vagy pedig valamelyik bécsi pályaudvaron a ruhatárban helyezte el. A legvisszatetszőbb, hogy

Laudénbach nős volt és a gyilkosságokban felesége is segédkezett.

A főtárgyalás első napján Laudénbach beismerte a gyilkosságokat. Amikor a feleségét elővezették, ez nekirohant férjének és szemérményre, hogy belekeverte borzasztó bűneibe. Ítélet péntekre várható.

Izgalmas jelenetek a magyar parlamentben

Budapest, június 23.

A magyar képviselőházban heves jelenetek játszódtak le. A szociáldemokraták, nemkülönben az egész ellenzék éles támadást intéztek a kormány ellen a Bihar megyében előadott parasztkínzások miatt. Szeder Ferenc szociáldemokrata képviselő tette először szóvá a csendőri tulakapásokat. Beszéde folyamán Fáy István egységespárti fumigáló megjegyzéseket hangoztat:

— A szocdemek fogják be a szájukat, ők heccelnek a parasztságot!

Malasits szociáldemokrata közbekiált: Hallgasson, maga parasztnyuzó!

Általános kavarodás támad, Fáy felugrik és öklöbeszorított kézzel rohan a szociáldemokraták felé. Több ellenzéki képviselő utját állja, csitítja, majd a zürzavarban az elnök felfüggeszti az ülést. Az általános káoszban is átsüvit Ulain hangja:

— Ha nem csinálnak rendet, csinálunk mi itt ököllel!

A tumultuózus jelenet folytatódik, csak nehezen lesz csend, amikor is az elnök ujra megnyitja az ülést, Fáy és a szociáldemokratákat rendre utasítja. A nagy lármában megjelenik az ülésteremben Zsitvay igazságügyminiszter és válaszában igyekszik megnyugtatóan az ellenzék, hogy a kormány a brutalitásokat a legszigorúbban vizsgálja és megtorolja.

SZÉKREKEDÉSNÉL

a CHATEL GUYON-i természetes sókból készült MIRATON PASZTILLÁK fájdalom nélkül könnyebbitik meg a belek működését.

Tfjúság

Markovits Edit (Vulkán)

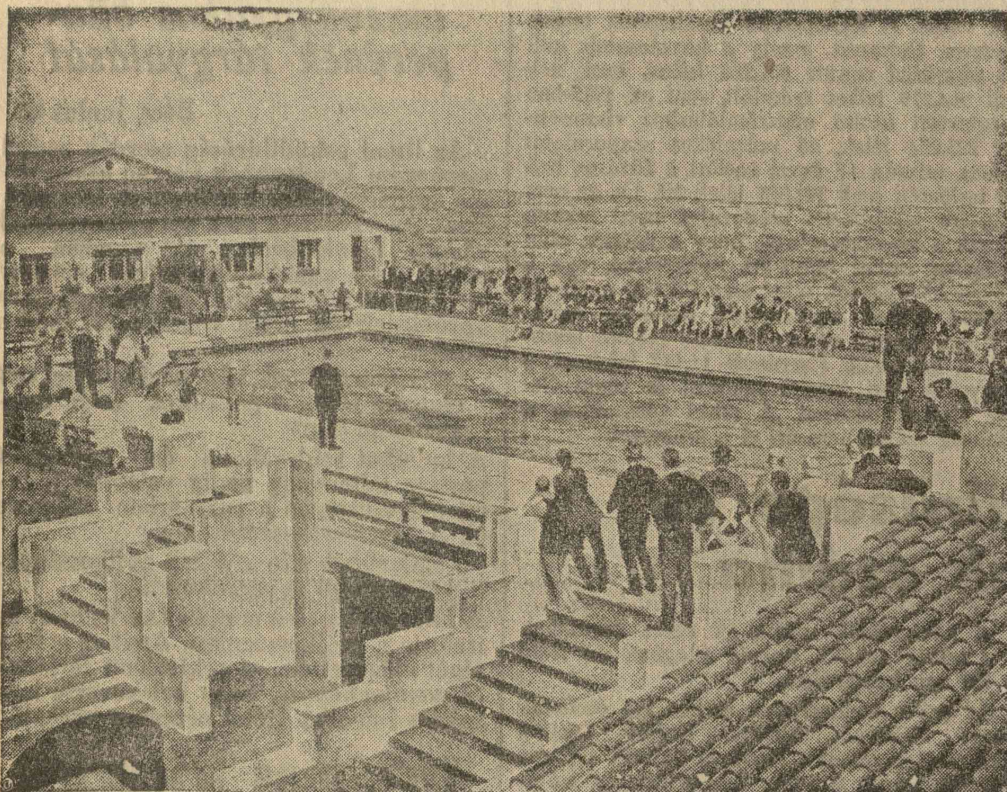
A gép beszél...

En vagyok az Eszme
és én vagyok a Cél!
Enyém a diadal,
rabszolgám mindenki,
aki él.
(Igy beszélt hozzám
göggösen a gép.)
Es zugott, dübörgött,
a szíjak csattogtak,
csikorgott, morajlott,

kerekek lármáztak,
forogtak.

Es göggösen dohog,
büszkén szeli az úrt,
előtte nincs akadály,
övé a levegő
és övé a tenger, —
s aki feltalálta, éhezik:
az Ember...

Los-Angeles, az uszodák és strandok városa

Los Angeles északamerikai város, ahol, mint ismeretes, a sportolimpiászokat szokták tartani, ezekben különös meglepetéssel kedveskedik a versenyek résztvevőinek. Nagy uszóbazint épített, amely nemcsak a versenyzők, hanem az olimpiász nagyközönségének is rendelkezésére fog állani. Jellemző egyébként Amerikára, hogy Los Angelesnek ezenkívül 20 szabaduszodája van, azonkívül rengeteg tengeri strandfürdője.

A három pillangó

Irtá: Törökné, Kovács Hermin

Sok gondja volt Pillangó-mamának a három gyermekével. Örökké csak a napon játszani, táncolni, kergetőzni, — de ha arról volt szó, hogy nagymamának segítsék fényesíteni a szárnyát, vagy virágot kérjenek kölcsön a szomszédasszonytól az ebédfőzéshez, vagy a bodzafa alját, ahol aludni szoktak, tisztítsák meg a pókoktól és egyéb kellemetlen rovaroktól, a három gyermekpillangó úgy elszökött, hogy nyomukra se lehetett találni. Ebédre azonban, főként ha mézeslepény készült, olyan pontosan otthon voltak, hogy egy perc se hiányzott a kitűzött időből.

Pillangó-mama sokat panaszkodott és szidta gyermekeit.

— Hej, de megvert engem az Isten veletek! Semmi hasznodat se veszem. Lusták vagytok és dologkerülők.

A három kis pillangó elszégyelte magát, de a legidősebb: Pirosszárny, aki sohase tudott hallgatni, bátran kivágta, hogy:

— Hát hiszen igaz, hogy jobban szeretünk mulatozni, mint dolgozni, de ez azért van, mert látjuk, hogy a nagy fiú ott a szép, magas házban, a virágos kert mellett, szintén nem dolgozik semmit. Egész nap az ablaknál ül, százféle játékkal szórakozik és a mamája folyton hordja neki a sok, finom ennivalót.

— Láttam a képeskönyvét! — tóditotta Kékszárny. — Tízszer is elrepültem felette, hogy gyönyörködhessem a pompás képekben.

— Hát még a ruhái! — tóditotta Sár-gaszárny. — Minden nap másszínű és formájú van rajta. Mi bizony, hiába kérjük, sohase kapunk aranyzárnyat vagy gyémántzárnyat. En már utálok az én sárga lobogómat.

Pillangó-mama azt se tudta, mit feleljen erre a sok panaszra.

— Mindenkinek van az életben dolga, elhihetitek gyermekeim. Hadd lássam, mi igaz abból, amit beszéltetek. Vezessetek a fiúcskához!

Természetesen előbb jól kifényesítette szárnyát, amint illik, ha látogatásra készül valaki.

A három kis pillangó boldogan táncolt a napsütésben. Büszkék voltak, hogy olyasmit mutathatnak, amit mamájuk még nem látott.

A magas, szép uriház ablakában csakugyan most is ott ült a fiúcska. Pillangó-mama meg se látta a sok violát, rózsát, rezedát és a többi virágot, amelyek pedig édesen illatozva tárták ki kelyhüket és finom mézcsemegeiket feléjük. Pillangó-mama csak a halványarcú fiúcskát nézte, aki unottan rakta maga köré játékszereit, kinyitott és becsapta újból képeskönyvét, evett egy falatot a süteményből, hogy azután kelletlenül odébb tolja a tányérkát. Szép új ruhája volt, matrógallérkával, kék övvel dereka körül, csillogó aranygombokkal. De a fiúcska nem törődött szép ruhájával sem. Vékony, fehér kezét ölébe ejtette, tágranyilt, nagy

kék szemével az eget nézte, olyan forró sóvárgással, mintha ő is legjobban szeretne felszállni egy tovauszó fehér felhőre.

Pillangó-mama nagyon megsajnálta a fiúcskát.

— Hiába van mindene, nem boldog szégyenke, — gondolta szomorúan.

A három kis pillangó nyugtalanul szal-ingózott a fiúcska körül.

— Nézd, kiáltották mamájuknak, — van-e ennél szebb könyv, ezeknél kedvesebb játékok, gyönyörűbb ruha és finomabb sütemény? Ő mindent kap és semmit sem kell dolgoznia.

— Az ám! — sóhajtott Pirosszárny.

— Még ha nem volna olyan rozsdás, kopott, fakó a nagymama szárnya! Azt ugyan senkise csiszolja többé fényesre.

— Virágot hordani az ebédhez, az se valami gyönyörűség, — mondta Kékszárny.

— És a csuf pókokkal veszekedni! — nvelvelt Sár-gaszárny. — Köszönöm szépen. Még én húzom a rövidebbet! És a sóprú?! Pfuj! Nem ilyen finom sárgaselyemhez illik ám, mint az én ruhám!

A kisfiu mamája most jött az ablakhoz. Gond és bánat látszott arcán. Pillangó-mama egészen közel szállt a párkányra, elfoghatták volna, de mindenáron hallani akarta, hogy azok ketten mit beszélnek.

Természetesen a három pillangógyermeket is odahozta a kíváncsiság.

— Engedd, anyukám, — szölt sóvárogva a fiúcska, — hogy elmenjek én is a felhőkre... olyan jó lehet pihenni a fehér-arany párnákon és szállni-szállni, soha meg nem pihenni... Ha valaki nagyon akarja és ha megengedik neki, a barátságos felhők bizonyosan helyet adnak...

— Hát el tudnál engem hagyni?

A kisfiu mamájának szeme tele lett könnyel.

— Nem, nem! Együtt mennénk... Én megfogom kezdet és nem engednék...

— Itt kell maradnunk drága kis fiam A jó Isten úgy rendelte...

— De én már nem bírok itt ülni tovább, — csuklott el sirón a fiúcska hangja.

Nem bírok! Vigy engem akárhová, anyukám... Ó, vigy, vigy innen!...

— Akarsz a kertben, a virágok között, fiúcskám?

— Nem kellene a virágok sem! — kiáltotta, de amint meglátta mamája könnyes szemét, lecsendesedett. Nem bánom, talán ott jobb lesz, anyukám...

A pillangók csak mos látták, hogy szégyen kisfiu nem tud járni...

Anyukája ölében vitte le a kertbe...

A három kis pillangó sirt. Most már nem kívánták sem a szép ruhát, sem a do-logtalan életet.

INNEN-ONNAN

GYASZOLÁS KARCSONKITÁSSAL. A kezdetleges kulturájú és főleg vadászathoz élő népek az őseimnek sok szokását változtatlanul fenntartották ma is. Ezeknél még ma is divik a kézcsonkítás, mint a gyász, fájdalom jele. Grinell angol utazó az egyik indián törzsnél tartózkodva, a következő esetnek volt a szemtanúja: Hirül hozták, hogy a törzsfőnök a csatában elesett. Erre a törzsfőnök anyja éles késsel azonnal levágta balkezének a kisujját. Dél-Afrikában busman asszonyokat látott, akiknek sokszor rettentően meg volt csonkítva a kezük. Ezt úgy magyarázták meg, hogy gyermekeik halála alkalmával vágják le ujjukat. Cooc kapitány Tongo szigetén figyelte meg, amint két ötéves gyermek elkeseredetten versenyzett egymással abban, hogy melyiküknek sikerül

előbb levágni egyik ujját a nemrég elhunyt törzsfőnök tiszteletére.

Az állatok közül nem az oroszlánnak, vagy az elefántnak, hanem a madaraknak van a legnagyobb izomerejük. Hogy a repülés mekkora izomerőt fejleszt és mekkora energiára van szüksége hozzá a madárnak, bizonyítja az, hogy bármely madár (szabad, és nem kalitkában fogoly állatkáról van szó!) naponta testének megfelelő súlyú vízmennyiséget iszik meg. Az a madárka, amely egy hernyót lenyel, annyit evett, minthogyha egy ember egy ültében egy negyed ökröt fogyasztott volna el. Ehhez aránylik természetesen a sasnak és a nagyobb ragadozó madrak étvágya is.

REJTETT NEVEK

A liba husa jó.
A pince bogara mászik.
Te mesterkedtél ezen.
Koponyánkban az agy van.
Misi óbégat.
A talajt az eke szántja.
Hol tanultad ezt?
Hová gurult a labda?
A kasza most peng.
Ma rostélyost eszünk.

Ezekben a mondatokban egy-egy magyar folyó neve van elrejtve. Találjátok ki, melyek azok.

FELELJ, HA TUDSZ.

(Nagy Magdus, Brassó.)

1. Mikor és hol halt meg Ady Endre?
2. Ki Einstein?
3. Ki vezette át először a Zeppelint az Óceánon?
4. Ki repülte át legelőször repülőgépen az Óceánt?
5. Melyik a leghíresebb csillagvizsgáló Angliában?

Tejtörő

BETUREJTÉNY
Veres Olgica, Zágón.

Alperes Felperes Ez &

B Elvesztettem piros
A bársony keszkenőm

Elephant Béla, Brassó.

leopárd
o

Sz
kutya

A májbetegségek és a kék vakbélirritációban szenvednek végezzenek komoly kurát tiszta olajbogyóból készült olajjal és megmenekedhetnek az operációtól. Ezt állapította meg dr. Vevey professor, a híres tudós is.

Használjon tehát:

„SASSO”

olajbogyó olajat.

OLLO SASSO

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Közgazdaság

Fekete helyzetjelentés a bánási mezőgazdasági viszonyokról

Temesvár, június 25.

Mintha a világhírű bánási humusz is lepaktált volna a baloldali pártokkal: fekete jövőt mutat a bánási mezőgazdasági helyzetjelentés. Alkalmunk volt az itteni agrárérdekeltségek egyik kiálóságával beszélgetést folytatni, de — sajnos — kevés jót jegyezhetünk föl.

— Az időjárás, — mondotta informátorunk, — csak az utolsó hetekben melegegett annyira föl, hogy a növényzet erőteljes fejlődésnek indulhasson. A gyakori esőzések és az állandó meleg idő sokat helyre hozott a megkésett növekedésben, ámbar számolnunk kell azzal is, hogy a gabonafélék szalmája az idén rövidebb lesz, de a kalász és szem szépen fejlődik. Az idei aratás a Bánásban jövő hó elejére várható, tehát a hosszú tél és árvizek miatti későbbi arányu volt, mint várni lehetett.

— Elsősorban a gabonaneműek bokrosodására gyakorolt rossz hatást a hideg időjárás. A vetések az egész Bánág területén feltűnően ritkák, ami súlyosan érzettni fogja hatását az aratás eredményénél. A mostani meleg, esős időjárás a rozsa fejlődésének kedvez.

Félő, hogy különösen későbbi éres esetén a rozsa jelentősen elhatalmasodik és hátrányosan befolyásolja a terméseredményt.

— Egyedül a takarmánynövényekre volt kedvező az idei időjárás. Régen nem volt ilyen jó széna-év a Bánágban, mint az idén.

— A kapásnövények szépen fejlődnek, ápolási munkálatok a Bánágban befejezést nyertek.

— A szabadfalu cukorgyár őszig valószínűleg felépül, ha nem, az aradi cukorgyár dolgozza fel az idei szezonra lekötött cukorrépát. Kár, hogy a lekötött mennyiség nem számottevő.

— A főzelékfélék a kései kitavaszkodás ellenére igen jól fejlődtek. Az aradi és temesvári piacot valószínűleg előzőnlük. Sajnos, az alacsony árak miatt a mezőgazdaságnak ez az ága sem mutatkozik az idén jövedelmezőnek.

— Az árvíz és talajvíz miatt óriási területek nem fognak teremni az idén a Bánágban. Sok helyen ma is áll a víz. Az árral elöntött sok ezer holdnak csak kis részét sikerült az idei termés számára megmenteni. Ezek a körülmények idézték elő, hogy egyes bánási helységekre katasztrófális esztendő vár. Csávos bánási községnek például mintegy hetven vagonra tehető az idei vetőmag és kenyérszükséglete és nem várható a kiterjedt határból 20 vagonnál nagyobb termés. Ugyanilyen szomorú tél előtt áll Ótelek, Magyarszentmárton, Aurélháza és Öregfalu bánási községek magyar gazdaközössége is.

— Az állatárak alacsonyak. Még az olcsó takarmányárak mellett sem rentábilis az állattenyésztés és hizlalás. A lovakat nem keresik. A hadügyminisztérium remonda-vásárló bizottsága a pénzhány miatt nem jött az idei bánási lovat venni, így az idejüktől a gazdaságok nyakán maradt. A tejárak nyomottak, faluhelyen egyáltalán nem értékesíthetők a tejtermékek. A temesvári városi tejközpont minimális mennyiséget tud felhasználni. Szó van arról, hogy a bánási gazdaérdekeltség Temesvár várossal közös számlára vezesse a városi tejjuzemet. A tárgyalások folyamatban vannak, az előkészítő munkálatok is folynak. Szeptemberben remélhetőleg az új temesvári tejrejszim megkezdí működését.

— A marhaállományban a ragadós száj és körömfájás óriási károkat okoz. Annak ellenére, hogy az állatorvosi hivatal minden lehetőt elkövetett a járvány lokalizálása érdekében, az az egész Bánágban elterjedt és a pusztulási százalékok hétről-hétre nő. Bár érthető, mégis óriási csapás, hogy Jugoszlávia lezárta a romániai marhakivitel előtt határait.

— A Bánág, mint az ország egyik legjelentősebb kukoricaterülete, jelentős bevételi forrást bír a sertésitenyésztésben.

Az idén itt is óriási bajok vannak.

A kontingentálások és a bevételi nehézségek az egyes importállamok részéről, valamint a nagyarányú járványok (sertésvész, orbánc) csaknem teljesen megsemmisítették idénre ezt a hajdan olyan jövedelmező bevételi forrást. Az árak lánghák. Az egy ideig élénken folyó olaszországi szállítások megakadtak a jugoszláviai határzárak miatt, de utjukat vágta a meleg időjárás is. Egyik bánási szövetkezeti érdekeltség egy vagon levágott sertést szállított próbakép-

pen Milánóba. A próba nagy ráfizetéssel végződött.

— A fenti fekete helyzetkép után egyedül az aprószájpiacon mondhatunk jót. A nemes fajtájú baromfiak (Leghorn, Rhode Island) tenyésztése — a temesvári mezőgazdasági kamara érdeméből — óriási arányban terjed a Bánág egész területén. Kár, hogy a tojáspiac teljesen szerveztelen. Néhány magáncég jó hasznát látja ennek, a gazda számára ez a „jövedelmi” forrás sem jövedelmező.

Az erdélyi pékek 50 százalékkal több kenyérbélyeget fizetnek, mint a regátiak

Követelik, hogy a törvény végrehajtási utasítása szüntesse meg ezt a sérelmes megkülönböztetést

Bukarest, június 25.

A kenyérbélyeg körüli anomáliák rengetegéből is kiütözik az a felháborító megkülönböztetés, amelynek eltüntetéséért a romániai gyáripárosok szövetsége a napokban eljárt Voicu Nițescu miniszternél, hogy, mint erdélyi ember és volt igazságügyminiszter, tegye jóvá az előző kormány Erdély-ellenes hibáit. A miniszternek átnyújtott memorandum többek között elmondja, hogy

a kenyérbélyeg mai rendszere különösen sérelmes az erdélyi és bánati sütőiparra.

Ennek a területnek a lakossága ugyanis megszokta a 4–5 kilós kenyerek sütését, nem pedig a regátban szokásos 700–1000 grammos kenyereket, amiből rendkívül hátrányok származnak az erdélyi pékek-re.

A törvény szerint a barna kenyérre 700–1000 gramm súlyig 50 banis, a fehér kenyérre viszont egy lejes bélyeget kell ragasztani. A regátban, ahol egykilónál kisebb súlyú kenyereket sütnek, ez nem okoz komplikációkat, de annál nagyobb Erdélyben, mert az egy kilónál nehezebb kenyerekre a törvény szerint

annviszor 50 bani, illetve egy lej bélyeget kell ragasztani, ahányszor a minimális 700 gramm súly a kenyér teljes súlyában megvan. Míg tehát

a regáti pék egy kiló kenyér után csak 1 lej bélyeget fizet, illetve barna kenyérnél 50 banit, az erdélyi és bánati sütőmester egy négykilós kenyérre köteles 4 lej, illetve 2 lej helyett 6, illetve 3 lejes bélyeget ragasztani.

Erdélyben tehát a kenyérbélyeg kétszerannyi, mint a regátban, mert a törvényt csakis a regáti szokások figyelembe vételével készítették. A mai nehéz viszonyok között ez az 50 százalékos többlet a csatolt területeken igen nagy szerepet játszik a sütőiparnál.

A dupla kenyérbélyeg kötelezettségének eredménye az lett, hogy az erdélyi és bánati háziasszonyok, akik régebben az otthon sült kenyér helyett nagynehezen megszokták, hogy a kenyérszükségletüket a péknél szerezzék be, ami természetesen nagy munkájába került a sütőiparnak, most visszatértek a házi sütéshez, mert így a kenyér olcsóbbá kerül, miután bélyegmentes. Az emiatt

létérdekeiben veszélyeztetett erdélyi és bánati pékek, aki műhelyeik bezárása és munkásaik elbocsátása előtt állnak, azt kérik most a minisztertől, hogy a kenyérbélyeg készülő végrehajtási utasításában írja elő, hogy az 1 kilónál nehezebb kenyereket ne a minimális 700 gramm, hanem a maximális ezer gramm többszöröse szerint kelljen felbélyegezni.

Ausztria nem várja meg a nemzetközi segítséget

Bécs, június 25.

Dolfuss osztrák miniszterelnök és Herriot Lausanne-ban szerdán találkoztak és tanácskoztak az Ausztriának nyújtandó nemzetközi kölcsönről. Herriot kijelentette, hogy Ausztria kölcsönigényét csak az európai problémák általános megoldása során oldhatják meg, addig is azonban a hatalmak hajlandók Ausztriának előlegképpen részletkölcsönt folyósítani.

Ez a megoldás azonban nem sokat lendít Ausztria zilált pénzügyi helyzetén. Eppen ezért az osztrák szövetségi kormány már megtette az intézkedéseket arra, hogy a költségvetési deficitet saját erejéből teremtsen elő. Elhatározta, hogy pótkölcsönt vesz fel s bevételeit a válságadó és a 2 százalékos forgalmi adó kétszeresére való emelésével, továbbá a kávé és tea vámjának emelésével és végül a szénadó bevezetésével igyekszik fokozni. Az osztrák kormány számításai szerint a forgalmi adó s a válságadó emelésével körülbelül 85 millió shilling bevételi többlet érhető el.

Az arc bőr gondozása épen olyan fontos, mint a test táplálása

A két POND'S KRÉM az ideális eszköz az arc bőr szépítésére

A filmvilág csillagai és az egész világon kiváló nők, akik tisztában vannak azzal a döntő szereppel, amelyet a nők életében a szépség játszik, az arc bőr ápolására különös gondot fordítanak és minden hölgynek melegen ajánlják a híres Ponds krémek használatát, amelyeket Amerikában gyártanak.

HASZNALATI UTASÍTÁS

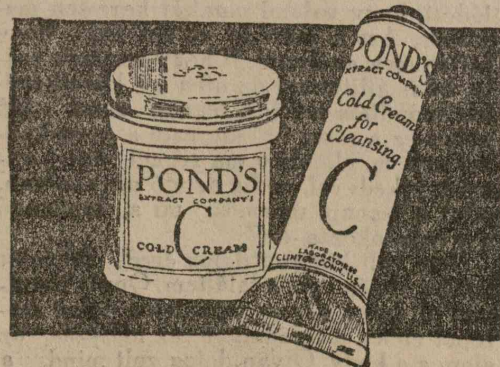
Az arc bőr tisztítására. Este, lefekvés előtt, használjon az arcra Ponds Cold krémet. A finom olajok a pórusok mélyéig hatolnak és megtisztítják azokat az

egész nap beléjük rakódott portól és piszoktól. Hogy a puder megmaradjon és az arc bőr szétől és naptól meg legyen óva, ami annyira árt a finom epidermisznek, kenje be arcát puderezés előtt egy vékony réteg Ponds Vanishing krémmel.

Egy nagy tubus Cold vagy Vanishing krém 80 lei. Kis tubus csak 40 lei.

POND'S
COLD CREAM
VANISHING CREAM

MINDEN JOBB DROGERIÁBAN KAPHATÓ

LÁBFÁJDALMAK,
GÖRCSÉR, TÁLYOG,
AKNÉ EGZEMA,
HERPESZ SPORIAZISZ

REUMA, KÖSZVÉNY,
FÁJDALMAK, ÁTME-
NETI KORSZAK

Védelmezzétek
véretek

Ezek a szerencsétlen artritikusok vérükben hordják legfélelmetesebb ellenségeiket. A hűgysav és egyéb mérgek lassan elhelyezkednek a vérben s átvándorolnak a szervezetbe s annak gyenge vitalis szerveibe. Innen ered a veszedelmes érelmeszesedés s annak minden borzalmas tünete és farsbajai: görcsér, flebit, tályog, gennyes lábbaj, akné, szikozis, psoriasis, eritem, egzema, idegfájdalom, köszvény, reuma, női bajok s annak minden borzalmas tünete és fájdalma. Azonban, hogy mindezt legyőzhessük, elegendő, ha kiválasztjuk a vérből a mérges anyagokat, mely módszert annyi klinikai tapasztalat bizonyít, mert biztos, hogy a RICHELET VERFELFRISZÍTŐ becsületesen végzi kötelezettségét, Megújítva a vért, a RICHELET VERFELFRISZÍTŐ az artritikus megnyilvánulások természetes és általánosan elismert gyógyszere. Orvosok és betegek egyaránt elismerik és kijelentik, hogy ez a szer már csodákat művelt.

Minden üveghez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoires L. RICHELET din Sedan, 6, Rue Bellfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4, Strada Pîlar Moș.

CSÜTÖRTÖKÖN: Román előadás, a magyar színtársulat nem tart előadást.

PÉNTEKEN: Rendkívül olcsó helyárakkal: JÁNOS VITÉZ.

SZOMBATON este 9 órakor a nagy revü-operett bemutatója: FEHÉR LÓ. (Im Weissen Rössl.)

A színházi iroda hírei

SZENZÁCIÓK HETE

A magyar színtársulat szezonja napról-napra emelkedő tendenciát mutat. A műsorra kitűzött darabok egyre jobbak s az előadók nívója, mert érzik a hálás közönség elismerését a színészek, egyre javul. A brassói közönség elismerése nem is marad el, mert esténként világhírességekhez illő lelkes előadásokban van része.

Pénteken este 9 órakor lázasan és nagy szeretettel előkészített előadásban, rendkívül olcsó helyárakkal kerül színre az Astrában Petőfi, Heltay, Kacsó klasszikus magyar operettje, a JÁNOS VITÉZ. A címszerepet új stílussal most nem primadonna, de a magyar lélek kitűnő ismerője, Tompa Béla

játsza. Huskáját az erdélyi színpadok legnagyobb jelensége, Kiss Manyi játsza. Külön szenzációja lesz a brassói előadásnak, hogy a Királykisasszony kedves szerepét a magyar dalárda tehetséges primadonnája, Márton Irma éneklje és játsza. Büszke lesz a brassói magyarság erre a kész, tehetséges színészre.

A János vitéz helyárai: 10, 15, 20, 35, 45 lej.

FEHÉR LÓ. Szombaton este a brassói közönség kulturális izlésének, hagyományainak különösen megfelelő darabot játszik a magyar színtársulat az Astrában. Wolfgangsee partján fenyvesek között Fehér Ló című vendéglőben játszik a világos, mosolygós, végletesen derűs meséjű operett, ahol megjelenik még az indiai maharadzsza is.

Neményi Lili, Kiss Manyi, Ihász Oli, Tompa Béla, Selmeczy Mihály, Putnik Bálint, Leóvay Leó, Réthelyi Ödön és a társulat görgeji, táncosai nagy apparátussal, új kiállításal, díszletekkel és tirolai jelmezek sokaságával jelenít meg a pompás revü-szerű operettet. Hasonló attrakciókkal, látványokkal, mulatságos jelenetekkel, fölkesztve alig játszottak még darabot Brassóban.

Román, német, magyar közönség egyaránt megtalálja ebben a darabban azt, amit száz beszélő film se tud nyújtani. A brassói közönségnek kedvezni óhajt a színház igazgatója, Janovics Jenő, amikor erre a darabra sem emeli fel a helyárakat.

Tamási Áron:

ÁBEL A RENGETEGBEN

REGÉNY*

Olvastam továbbá egy emberről, a kinek nem volt árnyéka s az özvegyekről, akiknek több is volt; aztán Miklós muszka cárról s arról, hogy a földkerekségén annyi giliszta él, hogy huszezer is jutna egy embernek, ha igazságosan elosztanák.

Sokáig olvashattam ezeket, mert egyszer csak azt vettem észre, hogy úgy zug valami, mint a veszett malom. Figyelni kezdtem s hát Fráter György, Szent Zita, Szent Ferenc, a szakácsnék s az özvegyek s Miklós cár s a giliszták zúgnak benn a fejemben. Ijedtemben a földre vettem a kalendáriumot s minden ajtót megnyitottam a fejemen, hogy kieressem a zúgó gyülekezetet. Amikor egy kicsit tőlük megkönnyebbültem, akkor a hideg vett el s valósággal előtört, mintha a giliszták átkoztak volna meg. A leszkadt tüzet ismét felélesztettem, de hiába vártam, hogy gyülekezzen a meleg. Lesbe állottam s figyelni kezdtem, hogy hova lesz el s hát a gerendák között a tető felé s az oldal-nyílásokon lopózkodik kifelé. Mert olyan a meleg is, mint a költőzködő madár: amikor eljön összel az ideje, egyszerre nyugtalanodni kezd, aztán ott hagyja a fészket és a hazát s elmenyen szépen Afrikába. Ugy volna jó, hogy az ember is utána menjen, de hát a madárnak s a melegnek szárnya van s szabadsága, az embernek pedig egyetlen szülőföldje és sok kötelessége.

Valahogy ilyenformán kalandozott az eszem a nagy fázódásban. Elég haszontalan gondolatok, amik eszembe jutottak, mert azokkal sem a fali deszkák között a nyílásokat bédugni, sem pedig a gerendákra mennyezetet teríteni nem lehetett. S amikor elgondoltam, hogy ez a mostani hideg még semmi ahhoz képest, mint amit a tél hozni fog: akkor olyan valóságos félelem fogott el, mintha farkascsort láttam volna. Gondolatomban süvöltetni kezdett a szél, porzani a hó és metszeni a hideg. Azt hittem, hogy mingyárt megzúzmorásodik a kövér szemöldököm és lefagynak a füleim. A tüzet megraktam istenesen, nagy sapkát húztam a fejembe s ruházat dolgában is mindent magamra szedtem, amit csak megcsiphettem a házban. Aztán közelebb húztam a tábori ágynát a fűtőhöz, példát vettem az összekondorodott macskáktól s azokon képpen, a mint ő is, én is megbújtam szépen. Hátha el tudnék vándorolni álomországba a hideg elől s a még hidegebb gondolatok elől.

Elég hamar elaludtam, de bár ne aludtam volna, mert álmomban tán még jobban folytattam a rosszat, mint ébren. Nagy bömböléssel kezdődő telet láttam, akkora hóhegyekkel, amekkorák még földből sincsenek. Kifent gyilkos szelek söpörték végig a földet s úgy görgették a rengeteg havat, mintha megindult volna a világ.

Az én erdei házam a kellősközepében volt a veszedelemnek: a szél vágta s a hó pallotta s ugv bögött a nagy verésben, mint egy macskaköjök. Valóságos utolsó ítélet folyt s még magát az Antikrisztust is láttam, ahogy az a bibliában meg van írva. Nagy zúzmorás hajszára volt az Antikrisztusnak, zúzmorás volt a szemöldöke is, a szakálláról pedig jégcsapok lógtak, amiket félrevert, mint erős idő alkalmával a harangokat.

A nem embernek való álom egészen reggelig tartott s amikor felébredtem, egyszerre kiszöktem az ágyból, mintha el akarnék futni az elől, amit láttam. Nekiszökés közben akkorát kiáltottam, hogy odaugrott a kutya is és ugatni kezdett. Ez az ugatás volt az, amire másodszor is felébredtem. Kinéztem az ablakon s hát a hónap nvoma sincs, a bömbölő szél elült s eltávozott az Antikrisztus is.

Csak a föld füstölt, de az is köd volt. Amint ebből a kicsiből is sejdíteni lehet, kedvetlen, szipákoló idő járt ezen a reggel, de ez még mindig paradicsomi állapot volt ahhoz képest, mint amit álmomban láttam. A kedvem is felkelt tegnap szomorú ágyából s az eszem fűgőn forgolódott, hogy valami munkát keressen magának. Azt a munkát adtam neki, hogy fejtse meg az álmot. S hogy segítsen rajta, bé is állítottam az utba s a következő mondtam neki: a tegnap rossz idő volt s ez a rossz idő szerezte a rossz kedvet nekem, ellenben ma reggel teli vagyok jókedvvel, pedig az idő ugyanolyan, mint a tegnap, mármint mi a lappangó nyavaja okozza ezt?

Nem volt könnyű dolog erre feleletet találni, de én mégis találtam. Onnét indultam el, hogy három sarkalatos dolog szerepel ebben a feladatban: az időjárás, az álom s a kedv. Olyan dolog volt mind a három, amiről azt szokták mondani, hogy az Isten kormányozza őket. Ebből tisztán látszott, hogy az egésznek Isten áll a közepében.

Mármint — igyekeztem tovább, de ahogy éppen igyekezni kezdtem, egyszerre szekérszöregést hallottam s valami beszédet is. Kivettem a tekintetemet az ablakon s hát egy sárgára festett kocsiszekéren istenes vendégek érkeztek.

Mégpedig három barát.

Egy kicsit félrehúzódtam az ablaküveg mellől s úgy lestem ki rájuk, haddám ugyanbiza engemet keresnek-e, s ha engemet, akkor mit tudnak nálam nélkül csinálni. Egy kicsit furcsának tűnt, hogy három barát az erdőn szekerezik. Igaz ugyan, hogy éppen a tegnap este olvasam a kalendáriumból, hogy Szent Ferenc is barát volt s mégis nagy erdei s mezei lakos, de az én időmbeli barátok másról voltak nevezetese. Ennyi volt, ami egy-kettőre keresztülfutott a fejemben, s tovább csak azzal foglalkoztam, hogy néztem őket s minden mozdulatukat.

Két jó piros lovuk volt, parázslók és kövérek, látszott, hogy nem tartottak se kicsi, se nagy bűjtöt. A kocsiszekéren volt elől egy szigorú deszka-ülés, hátul pedig egy nagy karos ülés urason. Aki az elsőn ült s a lovakat hajtotta, az is barát volt, ami az öltözetét illeti, egyébképpen azonban fakó, rongyos embernek látszott. — A másik kettő, a hátulsó ülésen, már igazi barát lehetett, kiváltképpen a jobb kézzől való, akinek a derék-kötele is egészen diszes volt, az arca pedig olyan jó-piros kövér, hogy abban nemcsak az isten, hanem az ember is gyönyörködhetett.

A szekeret beállították egy közeli nagy fa alá, a kocsis-barát leugrott s aztán le-szállingózott a másik kettő is. Amíg a szekeres levetette a hámistrangot s kivette a lovak szájából a zabot és szénát tett eléjük, addig a rangosabb barátok tisztogatták és rázogatták magukat, lábukat s karjukat gyakoroltatták, majd pedig körülvizsgálgatták. Aztán mondtak egymásnak valamit és megindultak a ház felé. Elöl nem a főbbik jött, s a kövér, hanem a másik.

A lohajtó barát ottmaradt.

Eljöttem én is az ablaktól s körülnéztem a szobában, hogy van-e olyan rend, ami két rangos barátnak megfelelne. A tűz már jól égett a négylábuban, a kecskét is megfejttem volt s a tejet felforni odatettem volt. Vártam, hogy mi lesz s hát kopogtatnak az ajtón.

— No, ezek tudják a tisztességet — gondoltam s nem szóltam, mert látni akartam, hogy csak egyszer tudják-e, vagy igen kétszer is. De biza tudták ők duflán, mert ismét kopogtattak.

— Bójóhet! — mondtam én is, ahogy talál.

Az ajtó kinyílt s beléptek mindketten. Elöl a mellékesebb s hátul a kövér. Nagy fekete kalapjuk volt s azt levették. (Folytatása következik.)

A Korona Szállóban

üzlethelyiség

irodai célra is kiválóan alkalmas, július hó 1-től bérbeadó

Az igazgatóság.

Dr. TOTIS BÉLA:

Születés szabályozás

c. könyve Vámbéry Rusztem előszavával.

Ára 90. — lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Az Atheneum

68 lejes regényeinek legújabb kötete

MAUROIS:

ASSZONYOK UTJA

Figyelemreméltó regény, kellemes, csodálatosan finom könyv. Igazi olvasmány, sikere kétségtelen. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszerű hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

1 és fél tonnás kamionetta, jó karosszériával és gumikkal eladó. 18338

Olcsó DAUERWELLE-hét: Humayer hölgyfodrászat, Brassó, Kut-ucca 28. 18369

Ebédli, perzsaszőnyegek, luszterek, festmények, könyvek és apróságok OLCSON ELADÓK. Brassó, Crisan (Lővés) -ucca 27. 18359

Eladó ezerhetvenes cséplő-garnitúra nyersolajlokomobil-lal, 8 lóerős stabil motor, 6 lóerős Deutz favágómotor, egy hosszú zongora. Cím 18403 sz. alatt a brassói kiadóban.

25 HP Diesel-motor (Benz) eladó. Szigetváry, Sibiu, Turlui 13. 18405

Villanyszerelés, csillárok, asztali lámpák legolcsóbban

STERN A. okl. mérnöknel Brassó, Welsz Mihály-u. 22.

Allást keres

Okleveles gépész nagy gyakorlatl, állást keres. Ajánlatok „Gépész” jelígre a brassói kiadókba kéretnek. 18380

Fényképész retusőr elhelyezkedést keres. Ajánlatot „Retusőr” jelígre a brassói kiadókba kérek. 18395

Fiatl elvált uri asszony, házvezetőnői állást keres magányos urnál, vidékre is elmegy. Megkereséseket „28 éves” jelígre a brassói kiadókba kéretnek. 18406

Allást nyer

Gyermektelen nyugdíjas házmesteri állásra felvétetik. Érdeklődni Brassó, Cérna-u. 7. 18404

Nagyobb kereskedelmi vállalat keres azonnali belépésre perfekt magyar-német gyors- és gépirőnt. „Levelező” jelígre a brassói kiadókba. 18394

Mädchen für alles, oder Köchin empfielt sich zu zwei Personen. Julianne Kocsis, Bukarest, Str. Cernauti 23. 18400

Keresek egy urinőt, ki a 3 nyelvet beszél és ambícióval képes vevőkörrel érintkezni, állandó kellemes állásba. Ugyanott 2 ügynök-kisasszony is felvétetik. Cím 18397 szám alatt a brassói kiadókban.

Lakás

1 szoba, konyha, Új-uccában kiadó. Cím 18375 szám alatt a brassói kiadókban.

Centrumban kiadó csinosan butorított szoba. Lövinger, Bukarest, Belvedere 8. 18390

Házasság

Szép magyar 19 éves hivatalknok óhajt férjhez menni. Válasz fényképpel „Bolgóság” jelíge alatt a brassói kiadókban. 18398

Vegyes

Foghúzás érzéstelenítéssel 60 lej. fogtömés platinamalgammal 100. Aranykorona 22 karát 400—450. Bucarest, Str. Silvestru 30. 18225

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Braşov—Brassó, Kapu-ucca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucureşti—Bukarest I, Boulevard Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám 363—64.

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálla-látának kiadás és rotációs nyomása, Brassóban.

Fiókkiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámín Árpád és Bernáth Ernő).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBÍZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Ploesti: Grün Simon. — Dés: Oszián Kálmán (Kovács Samu-u. 8.). — Kolozsvár: Neumann Ignác (Str. Dubalilor 7. volt Timár-ucca). — Nagyszeben: Szigetváry László (Strada Turulului 13.). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantin 2). — Szatmár: Váradi József (Str. Florescu 24). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-ucca 31). — Szilágysomlyó: Helyperin Ernő. — Temesvár: Arad- és Krassószörényvármegyékre: Néményi Gábor (Temesvár, IV. Bem-ucca 31). — Torda: Dénes József (Str. Regele Ferdinand 25).

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk.

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása, több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz.

Legjobb erdélyi magyar konyha.

254 oldalas könyv ára, kötve 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú téstáskönyv, többszáz recepttel. Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű tészták és csuszátok a legfinomabb torták, krémek és pafiak készítéséhez. Összeállította Krabkó Libor Etelek. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ára 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.